

Rada
Evropské unie

Brusel 5. května 2022
(OR. en)

Interinstitucionální spis:
2022/0073(NLE)

8327/22
ADD 2

LIMITE

COEST 326
WTO 68

POZNÁMKA

Odesílatel: Generální sekretariát Rady

Příjemce: Delegace

Předmět: Program přidružení mezi Evropskou unií a Gruzíí (2021–2027)

2021–2027

PROGRAM PŘIDRUŽENÍ

MEZI

EVROPSKOU UNIÍ

A

GRUZIÍ

PUBLIC

Obsah

Úvod

1. Zásady, nástroje a zdroje pro provádění programu přidružení
2. Priority programu přidružení
 - A. Klíčové priority činnosti
 1. *V oblasti odolných, udržitelných a integrovaných hospodářství*
 2. *V oblasti odpovědných institucí, právního státu a bezpečnosti*
 3. *V oblasti environmentální odolnosti a odolnosti vůči změně klimatu*
 4. *V oblasti odolné digitální transformace*
 5. *V oblasti odolných, spravedlivých a inkluzivních společností*
 6. *V oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky*
 - B. Krátkodobé a střednědobé priority programu přidružení
 1. *Demokracie, lidská práva a řádná správa věcí veřejných*
 2. *Zahraniční a bezpečnostní politika*
 3. *Právo, svoboda a bezpečnost*
 4. *Obchod a obchodní záležitosti*
 5. *Hospodářská a odvětvová spolupráce*
 6. *Konektivita, energie, životní prostředí, opatření v oblasti klimatu a civilní ochrana*
 7. *Mobilita a mezilidské kontakty*

ÚVOD

Dne 27. června 2014 podepsaly Evropská unie, její členské státy a Gruzie (dále jen „strany“) ambiciózní a inovativní dohodu o přidružení, která zahrnuje též prohloubenou a komplexní zónu volného obchodu. Dohoda obsahuje závazná ustanovení založená na pravidlech a stanoví posílenou spolupráci. Prohloubená a komplexní zóna volného obchodu se prozatímně uplatňuje od 1. září 2014. Po dokončení ratifikačního procesu bylo dne 1. července 2016 zahájeno plné uplatňování dohody o přidružení.

Provádění dohody o přidružení připravují a usnadňují následné programy přidružení dohodnuté mezi EU a Gruzii. Priority programu přidružení doplňují povinnosti EU a Gruzie plně provádět ustanovení dohody o přidružení / prohloubené a komplexní zóny volného obchodu. Skutečností, že se program přidružení zaměřuje na omezený počet priorit, není dotčen rozsah nebo mandát stávajícího dialogu, který se v současné době vede v rámci dalších relevantních dohod nebo vícestranného formátu Východního partnerství. Program přidružení rovněž nepředjímá plnění závazků přijatých v rámci dohody o přidružení / prohloubené a komplexní zóny volného obchodu od jejího vstupu v platnost a podporuje zásadu dynamického sblížení.

Kromě toho bezvízový styk do zemí schengenského prostoru¹ pro gruzínské občany, kteří jsou držiteli biometrického pasu, který vstoupil v platnost dne 28. března 2017, výrazně posílil mobilitu a mezilidské kontakty mezi oběma stranami v bezpečném a dobře řízeném prostředí. Cílem tohoto aktualizovaného programu přidružení je proto rovněž zajistit, aby byly trvale plněny podmínky pro bezvízový styk v souladu se závazky přijatými v rámci procesu uvolnění vízového režimu a doporučeními v pravidelných zprávách vydávaných Komisí v rámci mechanismu pro pozastavení zrušení vízové povinnosti. Důležitou prioritou spolupráce mezi EU a Gruzii v souvislosti s uvolněním vízového režimu zůstává řešení otázek souvisejících s migrací, včetně otázek nelegální migrace, neodůvodněných žádostí o azyl podaných gruzínskými občany, jakož i výzev souvisejících s veřejným pořádkem a bezpečností. Bylo by možné dále prozkoumat možnosti usnadnění legální migrace.

Tento dokument, který aktualizuje program přidružení na období 2017–2020, představuje nové zaměření a stanovuje nové priority pro společnou činnost směřující k dosažení cílů politického přidružení a hospodářské integrace stanovených v dohodě o přidružení na období 2021–2027. Rozlišují se krátkodobé priority (které by měly být splněny nebo by se u nich mělo dosáhnout významného pokroku během tří až čtyř let) a střednědobé priority (které by měly být splněny nebo by se u nich mělo dosáhnout významného pokroku během sedmi let). Rada přidružení bude dohlížet na uplatňování a provádění dohody o přidružení, sledovat je a pravidelně přezkoumávat fungování této dohody s ohledem na její cíle, a to za pomoci Výboru pro přidružení a podvýborů zřízených podle dohody o přidružení.

Tento program přidružení se použije od okamžiku jeho přijetí do konce roku 2027. Může být na základě dohody Rady přidružení EU-Gruzie kdykoli změněn nebo aktualizován.

ZÁSADY, NÁSTROJE A ZDROJE PRO PROVÁDĚNÍ PROGRAMU PŘIDRUŽENÍ

Vodítkem při provádění tohoto programu přidružení budou nadále tyto společné zásady:

- opatření prováděná v rámci programu přidružení by měla být uskutečňována v plném souladu s dohodou o přidružení / prohloubenou a komplexní zónou volného obchodu, včetně její preambule,
- při provádění programu přidružení by se měly plně dodržovat zásady transparentnosti, odpovědnosti a inkuzivnosti,
- program přidružení vyžaduje zapojení obou stran a dialog o reformách souvisejících s přidružením,
- program přidružení se zaměřuje na dosažení hmatatelných a definovaných výsledků pomocí postupného provádění praktických opatření,
- strany uznávají důležitost podpory dohodnutých priorit prostřednictvím vhodných a dostatečných politických, technických a finančních prostředků,

- provádění programu přidružení bude monitorováno a hodnoceno a každý rok o něm budou vypracovávány zprávy, mimo jiné o celkovém pokroku. Dosažený pokrok se bude přezkoumávat, mimo jiné v rámci institucionálních struktur stanovených v dohodě o přidružení. Občanská společnost bude rovněž vyzvána, aby na program přidružení zaměřila své monitorovací činnosti,
- při provádění cílů a priorit uvedených v programu přidružení bude Evropská unie Gruzii podporovat. Bude tak činit využitím všech dostupných zdrojů podpory EU, jakož i odborných znalostí a poradenství, osvědčených postupů a know-how, sdílením informací, podporou budování kapacit, posilováním institucí a vyvíjením nových nástrojů pomoci. Zdůrazňuje, že pomoc EU je vázána na společně dohodnuté striktní podmínky související s pokrokem v oblasti reform. EU bude rovněž spolupracovat s dalšími partnery s cílem zajistit koordinaci podpory ze strany dalších partnerů Gruzie a posílit koordinovaný přístup k podpoře týmu Evropa, který kombinuje zdroje EU, jejich členských států a finančních institucí. Na podporu provádění programu přidružení budou k dispozici také příslušné finanční nástroje EU. Bez ohledu na to není program sám o sobě dokumentem o finančním plánování a nenahrazuje plánování a vymezení opatření, které strany přijaly.

Vzhledem k tomu, že program přidružení je primárním nástrojem pro provádění dohody o přidružení / prohloubené a komplexní zóny o volném obchodu, priority stanovené v programu přidružení rovněž odrážejí dlouhodobé politické cíle uvedené ve společném sdělení „Politika Východního partnerství po roce 2020 Posilování odolnosti – Východní partnerství, které je přínosné pro všechny“¹ a v prohlášení ze summitu Východního partnerství², které bude základem priorit Východního partnerství po roce 2020. Tyto priority budou základem pomoci EU Gruzii, jak je uvedeno v Nástroji pro sousedství a rozvojevou a mezinárodní spolupráci (NDICI) a v příslušných programových dokumentech na období po roce 2020. Unie může rovněž poskytovat pomoc z jiných nástrojů EU. Veškerá pomoc bude poskytována v plném souladu s příslušnými prováděcími pravidly a postupy pro vnější pomoc EU. V podpoře EU se bude odrážet její přístup založený na podmíněnosti a pobídkách a tato podpora bude podmíněna prováděním dohodnutých reforem.

PRIORITY PROGRAMU PŘIDRUŽENÍ

EU a Gruzie považují provádění dohody o přidružení a programu přidružení za klíčovou prioritu v zájmu upevnění a podpory společných hodnot a zásad, které vyznávají. Dohoda o přidružení umožňuje urychlit politické přidružení a hospodářskou integraci s Evropskou unií.

Od té doby, kdy byla dohoda o přidružení podepsána, učinila Gruzie kroky a vykonala podstatné reformy za účelem jejího účinného provádění. Obě strany uznávají pokrok, kterého Gruzie dosáhla na cestě k hlubšímu politickému přidružení a hospodářské integraci s EU, jakož i výzvy v oblastech, jako jsou společné základní hodnoty, právní stát a reforma soudnictví, a znovu se opakuje, že jsou stále zapotřebí další kroky k dosažení podstatného a udržitelného pokroku, aby občané mohli plně využívat výhod dohody o přidružení mezi EU a Gruzii.

Pokrok v demokratickém programu a programu právního státu Gruzie prostřednictvím ambiciózních politických, soudních a protikorupčních reforem v širokém a inkluzivním procesu má zásadní význam pro spolupráci mezi EU a Gruzii během období tohoto programu přidružení.

¹ Dokument JOIN(2020) 7.

² <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2021/12/15/eastern-partnership-summit-joint-declaration/>

Účinné provedení dohody o přidružení a její prohloubené a komplexní zóny volného obchodu, spojené s širším procesem sblížení právních předpisů a souvisejícími nezbytnými reformami, přispívá k vytvoření podmínek pro posílení hospodářské a obchodní vztahy s EU, což povede k další postupné hospodářské integraci Gruzie do vnitřního trhu Evropské unie, jak je stanoveno v dohodě o přidružení.

EU znovu zdůrazňuje, že plně podporuje svrchovanost a územní celistvost Gruzie v rámci mezinárodně uznávaných hranic, včetně politiky neuznávání a angažovanosti v Gruzii, jakož i pevné odhodlání, pokud jde o podporu míru, stability a řešení konfliktů v Gruzii. EU dále uznává významný příspěvek Gruzie ke společné bezpečnostní a obranné politice EU, mimo jiné prostřednictvím účasti na operacích pro řešení krizí vedených EU. EU je připravena pokračovat ve spolupráci s Gruzii v bezpečnostních otázkách s cílem provádět své strategické priority v sousedství.

Cílem spolupráce mezi EU a Gruzii, kromě jiného i v rámci Východního partnerství, je rovněž podpora plnění mnoha globálních politických cílů, včetně Pařížské dohody o změně klimatu, a provádění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 a jejích 17 cílů udržitelného rozvoje, k nimž se obě strany zavázaly. Spolupráce posílí mezinárodní řád založený na pravidlech a přispěje k budování silnější Evropy ve světě.

V této souvislosti by se měla přednostně řešit tato reformní opatření:

A. Klíčové priority činnosti

1. *V oblasti odolných, udržitelných a integrovaných hospodářství*

1.1 *Hospodářský rozvoj, podnikatelské a investiční prostředí*

Strany budou spolupracovat na podpoře hospodářského rozvoje a hospodářské integrace mezi Gruzii a EU ku prospěchu a blahobytu gruzínských občanů. Tím se sníží socioekonomické nerovnosti a nerovnosti v oblasti vzdělávání a zlepší se pracovní podmínky a zároveň se zajistí postupná dekarbonizace a klimatická neutralita hospodářství. Vzhledem k okolnostem bude zásadní řešit socioekonomické důsledky pandemie COVID-19 a současně budovat krátkodobou a dlouhodobou odolnost. To by se mělo promítnout do úsilí o zajištění toho, aby oživení po pandemii COVID-19 bylo ekologické a aby bylo dosaženo environmentálních a klimatických cílů. Zásadní význam pro udržitelné a spravedlivé oživení bude mít rovněž zajištění ochrany pracovníků a podpora důstojné práce.

Středem pozornosti bude zlepšení podnikatelského a investičního prostředí, vytvoření rovných podmínek pro všechny podnikatele prostřednictvím právního státu, právní jistoty a nepřetržitého úsilí v boji proti korupci. To bude rovněž zahrnovat další rozvoj arbitráže mezi podniky a vymáhání soudních rozhodnutí. Bude důležité zajistit přímou podporu malým a středním podnikům, mimo jiné prováděním strategie pro malé a střední podniky, podporovat podnikání (včetně podnikání žen a mladých lidí), zajistit přístup k financování a posílit družstva ve venkovských oblastech Gruzie. Provádění nové strategie pro zemědělství a rozvoj venkova na období 2021–2027 přispěje k rozvoji efektivních hodnotových řetězců, zlepší zaměstnanost ve venkovských oblastech a pomůže malým a středním podnikům zvýšit jejich konkurenceschopnost ve vybraných odvětvích s vysokou exportní hodnotou. To rovněž přispěje k další internacionalizaci hospodářství a začlenění do hodnotových řetězců EU. Práce na přistoupení k jednotné oblasti pro platby v eurech bude klíčovou součástí programu hospodářské spolupráce, který bude představovat významnou pobídku pro podniky a hmatatelný přínos pro obyvatele Gruzie. Provádění politik regionálního rozvoje přispívá k vyváženějšímu územnímu rozvoji, snižuje rozdíly a vytváří vedle Tbilisi a Batumi nová centra.

Zároveň je důležité pokračovat na úspěšné cestě silného hospodářského a fiskálního řízení s cílem zajistit hospodářskou a finanční stabilitu a pokračovat v modernizaci finančního sektoru, například prostřednictvím reformy bankovního sektoru, podpory kapitálových trhů a rozvoje mikroúvěrů.

Další sblížení právních předpisů se standardy EU bude důležité pro dosažení pokroku při plném provádění závazků v rámci prohloubené a komplexní zóny volného obchodu, která je předpokladem hospodářské integrace mezi Gruzii a EU. Zvláštní pozornost bude věnována provádění technických předpisů, doзору nad trhem, sanitárních a fytosanitárních opatření, včetně bezpečnosti potravin a sladění s evropskými normami. Provádění strategického rámce pro celní spolupráci, prosazování práv duševního vlastnictví a plné provádění zákona o zeměpisných označeních jsou klíčem k rozšíření obchodu.

Strany uznávají iniciativu trojice přidružených partnerů posílit spolupráci s EU a berou náležitě na vědomí zvýšenou vzájemnou koordinaci v otázkách společného zájmu týkajících se provádění dohod o přidružení a prohloubených a komplexních zón o volném obchodu a spolupráce v rámci Východního partnerství.

1.2 Posílení konektivity

Strany budou spolupracovat při posilování (dopravní, energetické a digitální) konektivity mezi EU a Gruzii, zejména přes Černé moře.

V oblasti dopravy budou provádět vzájemně prospěšné strategické projekty, a to i v rámci Východního partnerství, postupně dokončí rozšířenou indikativní síť TEN-T a budou podporovat multimodální dopravní řešení. Budou dále spolupracovat na provádění acquis EU ve všech druzích dopravy (letecké, silniční, námořní, železniční) s cílem zlepšit fyzickou konektivitu, jakož i související normy a regulační a bezpečnostní aspekty (zejména bezpečnost silničního provozu), a zároveň budou prosazovat větší zaměření na ekologická dopravní řešení.

Zásadní význam bude mít provedení závazků vyplývajících z přistoupení Gruzie k Energetickému společenství, zejména reformou právních předpisů a investicemi do energetické bezpečnosti a účinnosti, posílení a rozvoj nových sítí a propojení energetické infrastruktury, jakož i zlepšení transparentnosti a řádné fungování trhu s elektřinou a plynem.

1.3 Vzdělávání a zaměstnatelnost mladých lidí, výzkum a inovace

Strany budou spolupracovat na investicích do lidí, zejména mladých lidí, s cílem zlepšit zaměstnatelnost a zároveň zajistit důstojná pracovní místa a účinnou ochranu pracovníků. Gruzie zlepšila své výsledky v oblasti vzdělávání a výzkumu prostřednictvím komplexní reformy vzdělávání a výzkumu se zaměřením na účinnost, rovnost přístupu a kvalitu všech úrovní vzdělávání. Evropská škola Východního partnerství v Gruzii může sloužit jako vzor pro kvalitní vzdělávání v souladu s mezinárodními standardy.

Kromě toho bude zásadní zajistit, aby vzdělávací osnovy odpovídaly potřebám trhu práce s cílem odstranit nedostatky v dovednostech a lépe sladit dovednosti a pracovní místa. Prioritou bude lepší přístup na trh práce, a to i pro ženy a osoby ve zranitelném postavení. Zároveň se dále zlepší politika zaměstnanosti a služby zaměstnanosti.

Strany budou i nadále podporovat provádění politik v oblasti výzkumu a inovací, budou usilovat o podporu investic do silnějších výzkumných a inovačních ekosystémů prostřednictvím politických reforem a zvyšování hrubých výdajů na výzkum a inovace a budou podporovat ekologickou a digitální transformaci zaváděním strategií pro inteligentní specializaci a případně přenosem technologií.

2. *V oblasti odpovědných institucí, právního státu a bezpečnosti*

2.1 *Právní stát, reforma soudnictví a boj proti korupci*

Strany budou spolupracovat na prosazování zásad právního státu, přičemž zvláštní pozornost bude věnována soudnictví a nezávislosti soudnictví. Plné provedení třetí a čtvrté vlny reformy soudnictví má zásadní význam pro posílení nezávislosti a odpovědnosti soudnictví, mimo jiné posílením institucionálního uspořádání a postupů Nejvyšší soudní rady a dalších klíčových soudních institucí, posílením transparentnosti a výběrových a povyšovacích postupů založených na zásluhách, a to v souladu s doporučeními Benátské komise a Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE).

Gruzie provede další reformu soudnictví, mimo jiné jako prioritu Nejvyšší soudní rady, a přijme ambiciózní strategii reformy soudnictví po roce 2021 prostřednictvím širokého inkluzivního procesu reformy napříč stranami, včetně posouzení účinnosti třetí a čtvrté vlny reformy soudnictví. Gruzie bude i nadále prioritně pracovat na uvedení zákona o společných soudech do souladu se souvisejícími doporučeními Benátské komise³ a bude revidovaný zákon uplatňovat na všechna budoucí jmenování.

Kromě toho by měla být zveřejňována vysoce kvalitní odůvodnění jmenování soudců a právní předpisy o zveřejňování přijatých soudních rozhodnutí.

³ Naléhavé stanovisko Evropské komise pro demokracii prostřednictvím práva (Benátská komise) Rady Evropy k výběru a jmenování soudců Nejvyššího soudu Gruzie, které schválila Benátská komise ve dnech 21.–22. června 2019; naléhavé stanovisko Evropské komise pro demokracii prostřednictvím práva (Benátská komise) Rady Evropy ke změnám základního zákona o společných soudech, které schválila Benátská komise ve dnech 2.–3. července 2021.

Gruzie přezkoumá proces jmenování nejvyššího státního zástupce s cílem posílit nezávislost úřadu/funkce státního zástupce. Za tímto účelem bude v parlamentu zavedeno hlasování kvalifikovanou většinou, což je v tomto ohledu hlavní doporučení Benátské komise. To bude zahrnovat účinný mechanismus proti patové situaci, který se těší široké podpoře napříč stranami a je v souladu s doporučením Benátské komise. Budou zavedeny další záruky, které zajistí, aby proces výběru a jmenování byl transparentní a založený na kritériích bezúhonnosti, nezávislosti, nestrannosti a způsobilosti.

Bude třeba dále posílit odpovědnost a demokratický dohled nad donucovacími orgány.

Gruzie bude i nadále usilovat o ambiciózní pokrok v boji proti korupci a hospodářské trestné činnosti, včetně všech forem korupce, a bude posilovat mechanismy předcházení korupci, a to i v oblasti zadávání veřejných zakázek.

3. *V oblasti environmentální odolnosti a odolnosti vůči změně klimatu*

3.1 *Životní prostředí a opatření v oblasti klimatu*

Strany budou spolupracovat na dosažení environmentální odolnosti a odolnosti vůči změně klimatu tím, že budou – rovněž v rámci úsilí o oživení po pandemii COVID-19 – podporovat moderní, čisté a oběhové hospodářství účinně využívající zdroje, které povede k ekologizaci hospodářství a udržitelnějšímu využívání přírodních zdrojů v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu. Toho bude mimo jiné dosaženo pokračujícími administrativními reformami a vytvořením správné kapacity pro provádění kapitol dohody o přidružení týkajících se životního prostředí a klimatu. Kromě toho bude v rámci stávajících struktur dohody o přidružení podporován dialog mezi EU a Gruzii o životním prostředí a klimatu. V tomto ohledu budou vedeny intenzivní konzultace s občanskou společností.

Cíle v oblasti snižování emisí a odolnosti vůči změně klimatu v souladu s Pařížskou dohodou budou začleněny do celkových hospodářských a dopravních politik s cílem omezit dopad změny klimatu a zajistit výhody pro život občanů. V této souvislosti Gruzie předloží dlouhodobou strategii týkající se postupného dosažení nízkých emisí skleníkových plynů, jež má být předložena v kontextu Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC), a aktualizuje svůj vnitrostátně stanovený příspěvek v souladu s Pařížskou dohodou.

Větší důraz bude kladen na umožnění a podporu udržitelného zemědělství a rybolovu, mimo jiné v rámci modré ekonomiky společného námořního programu pro oblast Černého moře⁴, a na zachování biologické rozmanitosti a ekosystémů, a to i v oblasti Černého moře.

Správa záležitostí týkajících se životního prostředí bude posílena prováděním právních předpisů o posuzování vlivů na životní prostředí, strategickým posuzováním vlivů na životní prostředí, přijetím a prováděním nových právních předpisů o odpovědnosti za životní prostředí a zajištěním přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí a účasti veřejnosti na rozhodování. Zlepšení kvality ovzduší a vody, jakož i lepší nakládání s odpady v souladu s evropskými normami přispěje nejen ke zlepšení životního prostředí, ale bude mít také významný dopad na veřejné zdraví. V této souvislosti bude posílena spolupráce mezi stranami v oblasti veřejného zdraví.

3.2 Veřejné zdraví

Strany budou spolupracovat s cílem umožnit poskytování cenově dostupné zdravotní péče a prosazovat přístup ke zdravotní péči pro lidi v celé společnosti, mimo jiné zlepšením pokrytí všeobecného programu zdravotní péče a prostřednictvím elektronického zdravotnictví. Ústředním bodem bude zdravotní prevence a kontrola tabáku. Zdravotnické instituce a jejich odpovědnost budou posíleny zavedením ukazatelů kvality, nákupů založených na hodnotách a dalších procesů řízení kvality. Zásadní význam bude mít účinné zvládnání přenosných i nepřenositelných nemocí a celkové zvýšení odolnosti systému zdravotní péče vůči vnějším otřesům, jako jsou pandemie.

⁴ 21. května 2019, Bukurešťské ministerské prohlášení o společném námořním programu pro oblast Černého moře – (Černé moře (europa.eu)).

4. V oblasti odolné digitální transformace

4.1 Rozvoj digitální infrastruktury

Strany budou spolupracovat, aby umožnily růst a udržitelný rozvoj Gruzie, a to dalším prosazováním zavádění digitální infrastruktury a podporou digitální transformace na základě provádění národní strategie rozvoje širokopásmového připojení a v souladu s právními předpisy a osvědčenými postupy EU, zejména pokud jde o bezpečnost digitálních infrastruktur. Pandemie COVID-19 odhalila digitální propast ve společnostech a naléhavou potřebu podpořit tuto digitální transformaci. Řešení v oblasti elektronického zdravotnictví, distančního vzdělávání, telemedicíny, sledování virů a předcházení dezinformacím pomohou nejen během pandemie, ale podpoří odolnost a rozvoj všech partnerů EU v nadcházejících letech. Bude klíčové stimulovat digitální ekonomiku a inovace vhodnými politikami, které podpoří a dále diverzifikují nejen odvětví IT, ale také kreativní odvětví a posílí jejich konkurenceschopnost, podpoří růst a přežití začínajících podniků a digitalizují hodnotové řetězce.

4.2 Elektronická správa a digitální služby

Současně je třeba dále rozvíjet elektronickou správu a digitální služby, aby se zvýšila účinnost, transparentnost a odpovědnost veřejné správy. To musí jít ruku v ruce s rozvojem digitálních dovedností a elektronické gramotnosti širší populace. Za tímto účelem by lidé v celé Gruzii měli mít přístup k internetu a dalším službám elektronických komunikací za dostupné ceny. Strany budou spolupracovat na dalším posílení správní kapacity a nezávislosti gruzínského národního regulačního orgánu pro elektronické komunikace, což je základní podmínka pro řádné fungování příslušného trhu. EU bude dále podporovat provádění dohod o roamingu a rádiovém spektru mezi Gruzii a ostatními zeměmi Východního partnerství a případně s EU.

4.3 *Kybernetická odolnost*

Strany budou spolupracovat na zlepšení kybernetické odolnosti a zajištění spolehlivých právních, politických a operačních rámců pro kybernetickou bezpečnost založených na právních předpisech a osvědčených postupech EU, včetně rámce EU pro certifikaci kybernetické bezpečnosti. V tomto rámci budou strany pokračovat v práci na dalším sblížení gruzínských právních předpisů se směrnicí o bezpečnosti sítí a informací.

Strany budou spolupracovat na tom, aby Gruzie přijala právní rámce pro systémy elektronické identifikace a elektronické služby vytvářející důvěru v souladu s právními předpisy a osvědčenými postupy EU s cílem dosáhnout případné dohody o vzájemném uznávání služeb vytvářejících důvěru.

5. *V oblasti odolných, spravedlivých a inkluzivních společností*

5.1 *Začleňování lidských práv a posílení postavení občanské společnosti a mládeže*

Obě strany budou v reakci na pandemii COVID-19 a obnovu po ní prosazovat řádnou správu věcí veřejných, lidská práva, právní stát, nediskriminaci, důstojnou práci, jakož i základní hodnoty a humanitární zásady.

Gruzie bude prosazovat svobodu, nezávislost a pluralitu sdělovacích prostředků, dodržovat normy EU a mezinárodní normy a zajišťovat podmínky pro svobodné, profesionální, pluralitní, nezávislé a zdravé mediální prostředí. Strany budou rovněž spolupracovat na posílení spolupráce v oblasti strategické komunikace, včetně boje proti dezinformacím, a na podpoře mediální gramotnosti.

Obě strany budou spolupracovat s cílem zajistit posílené provádění antidiskriminačních právních předpisů, vypracovat a provádět novou národní strategii v oblasti lidských práv a následný národní akční plán v oblasti lidských práv a umožnit pluralitu a nezávislost sdělovacích prostředků, jakož i respekt k právu na svobodu shromažďování. Gruzie zajistí nezbytné rozpočtové a lidské zdroje s cílem účinně a rychle vyšetřovat trestné činy, které údajně spáchali pracovníci donucovacích orgánů, a účinně kontrolovat zpracovávání osobních údajů.

Klíčovými prioritami budou posílení rovnosti žen a mužů a zajištění rovného zacházení v sociálním, politickém a hospodářském životě, lepší integrace a zákaz diskriminace, mimo jiné osob se zdravotním postižením a LGBTI osob. Pozornost bude rovněž věnována opatřením na ochranu dětí před všemi formami násilí. Pokračovat se bude v úsilí o zajištění vysoké úrovně ochrany osobních údajů.

EU a Gruzie budou rovněž věnovat pozornost účasti a vedení mladých lidí posílením jejich postavení. Strany budou dále spolupracovat na maximalizaci přínosů přidružení Gruzie k programům Horizont 2020 a Horizont Evropa a dále podporovat její již aktivní účast v programech Erasmus+ a Evropský sbor solidarity, jakož i v dalších programech a iniciativách v oblasti dobrovolnictví, spolupráce a výměn, a to v souladu s výsledkem jednání a přijetím příslušných programů.

Gruzie bude pokračovat v rozvoji odvětví mládeže a politik mládeže založených na důkazech a právech s cílem vytvořit udržitelný ekosystém pro rozvoj mládeže, který mladým lidem umožní plně využít svůj potenciál a aktivně se zapojit do všech oblastí veřejného života, zvyšovat povědomí mladých lidí o demokratických hodnotách a zásadách a podporovat je v tom, aby uplatňovali svá vlastní práva, a zajistí plné a rovnocenné posílení hospodářského postavení, ochranu zdraví a dobrých životních podmínek a rovný přístup k informacím a zdrojům pro všechny mladé lidi v Gruzii.

Gruzie bude dále podporovat bezpečné, inkluzivní a příznivé prostředí pro činnosti organizací občanské společnosti, včetně přizpůsobení politik na podporu jejich finanční udržitelnosti a dalšího rozvoje odvětví občanské společnosti, zejména těch, které pracují na místní úrovni. Gruzie bude rovněž podporovat sociální odpovědnost podniků a sociální podnikání zaměřené na poskytování řešení sociálních a environmentálních výzev se zvláštním zaměřením na zaměstnanost zranitelných osob, včetně osob se zdravotním postižením, a na posílení finanční udržitelnosti organizací občanské společnosti.

Gruzie zajistí nejvyšší demokratické standardy v průběhu celého volebního procesu, spravedlivé, transparentní a důsledné vyřizování stížností a odvolání a bude i nadále plně řešit prioritní doporučení Úřadu OBSE pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR) a prostřednictvím inkluzivního dialogu dosáhne významného pokroku při plnění jeho dalších doporučení⁵. Gruzie rovněž zajistí pluralitu stran a zdrží se omezení, která jsou v rozporu s mezinárodními normami, zejména pokud jde o registraci a financování, v souladu s příslušnými stanovisky Benátské komise⁶.

5.2 Posílení veřejné správy

Nejvyšší prioritou zůstává pokrok v reformě veřejné správy prostřednictvím otevřených vládních mechanismů. EU a Gruzie budou společně prosazovat a podporovat zásady a normy Evropské veřejné správy. Za tímto účelem strany spojí úsilí o podporu odpovědné, účinné, účelné, otevřené a transparentní správy věcí veřejných, budování profesionální veřejné služby založené na zásluhách, zajištění kvalitních veřejných služeb a silné místní samosprávy.

Strany budou prioritně spolupracovat na podpoře odpovědné, účinné, účelné a transparentní veřejné správy zaměřené na občany, budování profesionální veřejné služby založené na zásluhách a zajištění kvalitních veřejných služeb na celém území a silné místní samosprávy.

⁵ Např. <https://www.osce.org/files/f/documents/1/4/480500.pdf> a <https://www.osce.org/odihr/elections/georgia/496309>

⁶ Např. společné stanovisko k návrhu článku 791 volebního zákona ze dne 20. března 2021, stanovisko Benátské komise č. 1019/2021/ODIHR č. ELE-GEO/407/2020; naléhavé společné stanovisko k revidovaným návrhům změn volebního zákona ze dne 5. července 2021, stanovisko Benátské komise č. 1043/2021/ODIHR č. ELE-GEO/417/2021.

5.3 *Mobilita, včetně bezvízového styku*

Gruzie přijme trvalá opatření a bude se zabývat doporučeními uvedenými ve zprávách v rámci mechanismu pro pozastavení zrušení vízové povinnosti s cílem zajistit nepřetržité plnění kritérií odpovídajících akčnímu plánu na uvolnění vízového režimu⁷, která jsou nezbytná pro zachování bezvízového cestování do EU. Výroční zprávy Evropské komise v rámci mechanismu pro pozastavení zrušení vízové povinnosti budou i nadále poskytovat vodítko, pokud jde o další opatření potřebná k zajištění udržitelnosti dosaženého pokroku. Gruzie bude provádět strategii pro migraci na období 2021–2030 a státní strategii integrované správy hranic na období 2021–2025.

6. *V oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky*

6.1 *Mírové řešení sporů*

Strany budou i nadále účinně spolupracovat s cílem podpořit Gruzii v jejím úsilí o dosažení pokroku na cestě k mírovému a udržitelnému urovnání konfliktu na základě zásad mezinárodního práva a o usnadnění trvalého míru a bezpečnosti v Gruzii. Dále zmobilizují úsilí na podporu otázky mírového řešení konfliktů v Gruzii, včetně provádění dohody o příměří ze dne 12. srpna 2008, kterou zprostředkovala EU. Gruzie bude i nadále vypracovávat strategickou vizi mírového řešení konfliktu vedením inkluzivního celostátního procesu. Strany zintenzivní úsilí o dosažení hmatatelných výsledků v rámci ženevských mezinárodních jednání, kterým společně předsedají EU, OSN a OBSE, s cílem nalézt trvalá řešení bezpečnostních a humanitárních problémů vyplývajících z nevyřešeného konfliktu. Různé subjekty EU působící na místě, delegace EU v Gruzii, zvláštní zástupce EU pro jižní Kavkaz a krizi v Gruzii a pozorovatelská mise EU budou i nadále přispívat ke stabilitě, normalizaci, budování důvěry a řešení konfliktů. Budou přijata vhodná opatření na podporu obchodu, volného pohybu a hospodářských vazeb přes správní hranice, včetně případného přezkumu právních předpisů, a to prostřednictvím mírové iniciativy „Krok k lepší budoucnosti“, podpory mezilidských kontaktů, budování důvěry a usmíření mezi rozdělenými komunitami. Strany budou pokračovat ve spolupráci a budou vyvíjet preventivní úsilí o další konsolidaci politiky neuznávání na mezinárodní scéně.

⁷ https://ec.europa.eu/home-affairs/policies/international-affairs/collaboration-countries/visa-liberalisation-moldova-ukraine-and-georgia_en.

6.2 *Spolupráce v oblasti bezpečnosti a obrany*

Strany prohloubí dvoustranný dialog o bezpečnostních a obranných otázkách s cílem řešit otázky společného zájmu, včetně předcházení konfliktům a řešení krizí, boje proti terorismu, praní peněz a boje proti organizované trestné činnosti a trestné činnosti související s drogami. Na základě doporučení vyplývajících z průzkumu o hybridních hrozbách bude posílena spolupráce v boji proti hybridním hrozbám. Strany budou spolupracovat při zajišťování toho, aby byla provedena reforma bezpečnostního sektoru a byly přijaty příslušné rámce a postupy v oblasti kybernetické odolnosti a ochrany kritické infrastruktury. Dále bude posílena spolupráce mezi justičními a donucovacími orgány. EU také bude nadále usnadňovat účast Gruzie na operacích EU pro řešení krizí a na činnostech v oblasti odborné přípravy a konzultací souvisejících se společnou bezpečnostní a obrannou politikou (SBOP).

B. Krátkodobé a střednědobé priority programu přidružení

1. *Demokracie, lidská práva a řádná správa věcí veřejných*

Cílem politického dialogu a spolupráce na reformách v rámci tohoto programu přidružení je posílit dodržování demokratických zásad, jako je politický pluralismus, inkluzivnost při rozhodování, dělba moci, spolupráce s opozicí, právní stát a řádná správa věcí veřejných, lidská práva a základní svobody. To zahrnuje prosazování práv příslušníků menšin zakotvená v hlavních úmluvách OSN a Rady Evropy a souvisejících protokolech, účinné provádění rozsudků Evropského soudu pro lidská práva a přispívání ke konsolidaci domácích politických reforem, zejména sblížením s *acquis* EU.

Posílení stability, nezávislosti, efektivnosti a odpovídajícího financování institucí, které jsou zárukou demokracie, právního státu a dodržování lidských práv a rovnosti žen a mužů a zákazu diskriminace zahrnuje zejména:

Krátkodobé priority

- nadále zajišťovat konání transparentních, inkluzivních a důvěryhodných voleb, mimo jiné řešením všech nedostatků zjištěných OBSE/ODIHR,
- zajišťovat, aby legislativní změny ovlivňující klíčové prvky právního státu, jako je nezávislost soudnictví, byly předmětem komplexních a inkluzivních konzultací a byly uvedeny do souladu s evropskými standardy, jakož i s doporučeními mezinárodních orgánů, jako je Benátská komise, GRECO a OBSE/ODIHR,
- zajišťovat kontinuitu a účinné provádění veřejné správy a otevřených vládních reforem v souladu se zásadami a osvědčenými postupy Evropské veřejné správy; podporovat účast a otevřený dialog mezi občanskou společností a vládou, posilovat proces společné tvorby a zapojení mnoha zúčastněných stran do tvorby politik, monitorování a hodnocení; podporovat inovativní přístupy výměnou znalostí a zkušeností, intenzivnějším vzájemným učením a stálou spoluprací na politické i odborné úrovni,
- dialog a spolupráce se budou rovněž týkat posilování soudnictví prostřednictvím pokračující reformy soudnictví, zejména zajištěním plné vnější a vnitřní nezávislosti soudců a dodržováním lidských práv a základních svobod, mimo jiné komplexní spoluprací.

Střednědobé priority

- zajišťovat kontinuitu posilování rámce pro lidská práva harmonizací a praktickým prováděním mezinárodních a evropských právních předpisů a postupů v oblasti lidských práv.

1.1 Soudnictví

Krátkodobé priority

- účinně provádět třetí a čtvrtou vlnu reforem soudnictví ve všech aspektech,
- účinně provádět strategii soudnictví na období 2017–2021 a její akční plány ve všech aspektech a přijmout ambiciózní strategii reformy soudnictví po roce 2021 založenou na širokém a inkluzivním reformním procesu napříč politickými stranami a posouzení účinnosti třetí a čtvrté vlny reforem soudnictví,
- posílit a podstatně reformovat institucionální uspořádání a postupy Nejvyšší soudní rady a dalších klíčových soudních orgánů s cílem účinně zvýšit transparentnost, integritu a odpovědnost za normy a rozhodnutí, které přijímají, včetně rozhodnutí týkajících se jmenování, hodnocení, povýšení, přesunů a disciplinárních opatření. Předložit návrhy reforem Benátské komisi a Úřadu OBSE pro demokratické instituce a lidská práva k vyjádření stanoviska a provést jejich doporučení,
- zejména zajistit transparentní a meritokratický právní rámec a praxi pro jmenování a povyšování soudců tím, že je plně sladí s evropskými normami a doporučeními Benátské komise, včetně jmenování do Nejvyššího soudu,
- zveřejňovat písemné odůvodnění jmenování soudců s odkazem na kritéria bezúhonnosti a způsobilosti,
- zlepšit vzdělávání soudních kandidátů, soudců a soudních zaměstnanců prováděním doporučení předložených EU a Radou Evropy,
- modernizovat výkon spravedlnosti dalším umožněním elektronických podání a komunikace se soudy a elektronické správy případů, rozšířit používání náhodného elektronického přidělování případů,

- pokračovat v reformě státního zastupitelství a útvarů pro vyšetřování trestných činů ministerstva vnitra a dalších agentur s cílem dále zajistit nezávislost a profesionalitu práce státního zastupitelství a trestního vyšetřování bez jakéhokoli nepatřičného vlivu a větší transparentnost a odpovědnost,
- Gruzie přezkoumá proces jmenování nejvyššího státního zástupce s cílem posílit nezávislost úřadu/funkce státního zástupce. Za tímto účelem bude v parlamentu zavedeno hlasování kvalifikovanou většinou, což je v tomto ohledu hlavní doporučení Benátské komise. To bude zahrnovat účinný mechanismus proti patové situaci, který se těší široké podpoře napříč stranami a je v souladu s doporučením Benátské komise. Budou zavedeny další záruky, které zajistí, aby proces výběru a jmenování byl transparentní a založený na kritériích bezúhonnosti, nezávislosti, nestrannosti a způsobilosti,
- přijmout reformu trestního zákoníku za účelem modernizace práva a současně zajistit jeho soulad s příslušnými unijními a mezinárodními závazky a standardy; sblížit trestní řízení s řízeními uplatňovanými v členských státech EU:
 - přezkoumat právní záruky a jejich využívání, pokud jde o dohody o vině a trestu,
 - zaručit procesní práva pachatelů a obětí v trestních řízeních a dále posílit uplatňování zásad restorativní justice pro dospělé i mladistvé pachatele,
 - dále zajistit, aby oběti, včetně obětí trestných činů z nenávisti, měly účinný přístup ke spravedlnosti a odškodnění a aby se jim dostalo plné podpory a ochrany,
 - posílit procesní práva a zajistit právní záruky zadržených osob ve správních řízeních,
- rozšířit přístup k vysoce kvalitní bezplatné právní pomoci,
- zlepšit využívání a kvalitu mediace, řešit nedostatky ve spotřebitelských rozhodčích řízeních a vytvořit podmínky pro větší využívání rozhodčích řízení mezi podniky,

- zintenzivnit provádění strategie pro předcházení trestné činnosti a vězeňství, zejména uplatňováním přístupů k rehabilitaci a resocializaci v systémech vězeňství, předcházení trestné činnosti a probace a po propuštění.

Střednědobé priority

- používat zajištění pouze v řádně odůvodněných případech. Zajistit procesní práva zajištěného v souladu se zásadami lidských práv, včetně práva na spravedlivý proces. Změnit v tomto ohledu zákon o přestupcích,
- modernizovat právní předpisy v obchodní, občanské i správní oblasti v souladu s národními strategiemi a sblížováním s *acquis* EU,
- zajistit inkluzivní přístup ke spravedlnosti prostřednictvím dostatečně financované a personálně vybavené služby právní pomoci,
- řádně oddělit funkce mezi státními zástupci a vyšetřovateli trestných činů a zavést vyvážené mechanismy spolupráce v oblasti právních předpisů a v praxi,
- zajistit veřejný pořádek a bezpečnost a zároveň zaručit ochranu lidských práv.

1.2 Boj proti korupci, boj proti podvodům, reforma veřejné správy a veřejná služba

Krátkodobé priority

- rozvíjet a zajišťovat účinné provádění nové národní protikorupční strategie a příslušného akčního plánu po roce 2020 za účelem předcházení, odhalování a řešení všech forem korupce,
- posílit tyto instituce související s integritou v jejich funkcích dohledu: Kancelář pro veřejnou službu pro majetková příznání, Státní kontrolní úřad, pokud jde o audity výdajů a příjmů na celostátní a nižší než celostátní úrovni, Agentura pro hospodářskou soutěž, parlament zlepšením kapacity odvětvových výborů v oblasti dohledu a monitorování, protikorupční sekretariát při Úřadu vlády Gruzie, civilní poradní sbory na místní úrovni,

- dále řešit korupci represivními i preventivními prostředky, např. dalším posílením účinnosti a kapacity pro vyšetřování korupce, zintenzívnit ověřování majetkových a příjmových příznání všech příslušných úředníků, řešit potenciální střety zájmů a monitorovat a hodnotit účinnost opatření,
- zajistit, aby byly zavedeny účinné mechanismy pro prevenci a odhalování veškerých rizik a zranitelných míst souvisejících s pandemií COVID-19 v boji proti korupci ve vysoce rizikových oblastech, jako je zadávání veřejných zakázek a zdraví,
- dále posílit mechanismy pro předcházení korupci a boj proti ní v klíčových rizikových oblastech, jako jsou:
 - zajištění otevřených a konkurenceschopných postupů zadávání veřejných zakázek, omezení přímého zadávání a zřízení nezávislého, nestranného a transparentního orgánu pro přezkum zadávání veřejných zakázek,
 - zvýšení standardů odpovědnosti a integrity v bezpečnostním sektoru a posílení demokratického dohledu, mimo jiné omezením výjimek z těchto standardů (včetně finančního výkaznictví), a případně změna příslušných právních předpisů,
 - daňové podvody a podvody v oblasti daně z přidané hodnoty (DPH) jako nedílnou součást boje proti hospodářské trestné činnosti, korupci a praní peněz, jakož i ochrany veřejných financí,
 - zajištění účinné spolupráce s příslušnými orgány a institucemi EU a pomoc těmto orgánům a institucím, včetně Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) v případě vyšetřování podvodů a protiprávních činností poškozujících finanční zájmy Unie a Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO) při vyšetřování a stíhání trestných činů poškozujících nebo ohrožujících finanční zájmy Unie, a to v souladu s příslušnými pravidly a postupy,
- i nadále zajišťovat sbližování právních předpisů Gruzie s *acquis* EU v oblasti boje proti podvodům a provádět ustanovení právních předpisů EU, jak je stanoveno v příslušných přílohách dohody o přidružení,

- podporovat práva a možnosti občanů, pokud jde o přístup k informacím a účast na správě na celostátní a nižší než celostátní úrovni, mimo jiné prostřednictvím občanské společnosti a sledování svobodných a bezpečných sdělovacích prostředků,
- vypracovat a zajistit účinné provádění nové strategie reformy veřejné správy a příslušného akčního plánu na období po roce 2020,
- podporovat provádění reformy veřejné správy na politické i správní úrovni, mimo jiné posílením koordinace, monitorováním a podáváním zpráv o příslušných akčních plánech,
- posílit otevřenost, transparentnost a odpovědnost veřejné správy prováděním otevřených vládních reforem,
- vypracovat jednotnou politiku pro rozvoj, poskytování a zajišťování kvality veřejných služeb s cílem zvýšit spokojenost občanů a důvěru ve vládu,
- rozvíjet důkladnou komunikaci s cílem zvýšit povědomí o pozitivních dopadech reformy veřejné správy,
- uplatňovat nový právní rámec pro veřejnou službu, aby pracovala profesionálněji a byla založena na zásluhách,
- pokračovat v provádění a pokroku v oblasti právního státu a protikorupčních kritérií v rámci mechanismu pro pozastavení zrušení vízové povinnosti.

Střednědobé priority

- pokračovat v boji proti korupci a zajistit účinné provádění příslušných mezinárodních právních nástrojů, jako je Úmluva OSN proti korupci a Trestněprávní úmluva o korupci a její dodatkový protokol, jakož i doporučení Skupiny států proti korupci v rámci Rady Evropy (GRECO) a doporučení sítě OECD pro boj proti korupci pro východní Evropu a Střední Asii,
- pokračovat v zajišťování účinného vyšetřování případů podezření z korupce a vytvořit účinný systém pro předcházení střetu zájmů,
- podporovat odpovědnou, účinnou, účelnou a transparentní veřejnou správu a vybudovat profesionální veřejnou službu založenou na zásluhách, a to i pokud jde o systém výběru, povyšování a propouštění a specializovanou odbornou přípravu založenou na potřebách,
- zlepšit kvalitu, účinnost a dostupnost veřejných služeb v gruzínských regionech,
- zlepšit řízení a odpovědnost veřejných financí s přihlédnutím k genderovým aspektům při sestavování rozpočtu na základě programů a posílit střednědobé strategické plánování a provádění,
- posílit zapojení a kapacitu zúčastněných stran, včetně nevládních organizací, místních samospráv, mládeže a akademické obce; poskytnout účinný nástroj pro širší zapojení veřejnosti do rozhodování a sledování výkonnosti reforem veřejné správy,
- zajistit spolehlivou, odpovědnou, transparentní a na výsledky orientovanou místní samosprávu, která bude mít nové funkce, povinnosti a zdroje v souladu s evropskými normami.

1.3 Lidská práva a základní svobody

Krátkodobé priority

- vypracovat novou národní strategii v oblasti lidských práv na období 2021–2030 a příslušné akční plány na období po roce 2020, zahrnující konkrétní doporučení orgánů OSN, OBSE/ODIHR, Rady Evropy, Evropské komise proti rasismu a nesnášenlivosti (ECRI) a mezinárodních organizací pro lidská práva, zejména při provádění antidiskriminačních politik, při ochraně příslušníků menšin a soukromého života a zajišťování svobody náboženského vyznání; provádět strategii a akční plány prostřednictvím úzké spolupráce s vnitrostátními a mezinárodními aktéry,
- pokračovat v provádění antidiskriminačního zákona s cílem zajistit účinnou ochranu před diskriminací v duchu „nikoho neopomíjet“, přispět ke zvýšení míry tolerance a snížit míru násilí,
- dále posilovat pluralitu, transparentnost a nezávislost médií v souladu s doporučeními Rady Evropy,
- posílit provádění opatření na ochranu pracovníků sdělovacích prostředků a zajistit účinné a efektivní vyšetřování všech případů násilí páchaného na pracovnících sdělovacích prostředků a postavit odpovědné osoby před soud,
- vypracovat novou státní strategii pro občanskou rovnost a integraci a akční plán na období po roce 2020, jejichž cílem je zajistit rovnou a plnou účast zástupců etnických menšin ve všech oblastech veřejného života a další podporu kulturní rozmanitosti,

- pokročit v provádění Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí, tzv. Istanbulské úmluvy, posílením vnitrostátních institucionálních kapacit na podporu otázek souvisejících s rovností žen a mužů a násilím na základě pohlaví. Pokračovat v posilování opatření k prevenci a vyšetřování případů násilí páchaného na ženách a dívkách, včetně sexuálního násilí, chránit oběti a podporovat rehabilitaci pachatelů. Usilovat o sociální transformaci a změnit stávající diskriminační postoje a postupy, mimo jiné pokud jde o násilí páchané na ženách a domácí násilí,
- posílit opatření pro boj proti diskriminaci LGBTI osob a zajistit, aby mohly plně požívat všech lidských práv – občanských a politických, hospodářských, sociálních a kulturních práv – včetně práva na svobodu shromažďování,
- posílit přístup k reprodukčnímu a sexuálnímu zdraví pro osoby všech věkových kategorií, informacím a prevenci a pokračovat v boji proti škodlivým praktikám namířeným proti ženám a dívkám, včetně mrzačení pohlavních orgánů, dětských předčasných a nucených sňatků a dalších forem porušování lidských práv a ponižujícího zacházení, se zvláštním důrazem na venkovské oblasti. Zvýšit pomoc v oblasti zdravotní péče o matky,
- přijmout zvláštní opatření vůči osobám náležejícím k menšinám s cílem přispět k posílení rovnosti v politické, hospodářské a sociální oblasti života,
- harmonizovat právní předpisy s Úmluvou OSN o právech osob se zdravotním postižením a jejím opčním protokolem a zřídit koordinační orgán pro otázky týkající se práv osob se zdravotním postižením,
- rozšířit opatření na posílení začlenění osob se zdravotním postižením do veřejného a hospodářského života a zajistit lepší přístup do veřejných prostor. Zlepšit podmínky osob s duševními poruchami,

- zvýšit úsilí v boji proti násilí páchanému na dětech prosazováním osvědčených postupů rodičovství, větší podporou vzdělávacího systému a lepším referenčním mechanismem,
- zvýšit úsilí o odhalování násilí páchaného na starších osobách a bojovat proti němu, pokračovat v hospodářské a zdravotní podpoře starších osob a přispívat k většímu sociálnímu začlenění starších osob,
- zvýšit kapacitu a rozšiřovat znalosti o otázkách lidských práv mezi úředníky veřejné správy.

Střednědobé priority

- zachovat účinné mechanismy jak pro řešení sporů, tak pro ochranu lidských práv, a to před zavedením soudních mechanismů nebo jako jejich alternativu,
 - nadále prosazovat ochranu lidských práv a boj proti diskriminaci v oblasti soudnictví, vymáhání práva a celé státní správy, a to i v regionech, zvyšovat o nich povědomí a zajišťovat související školení,
 - dále provádět doporučení Úřadu veřejného ochránce práv, mimo jiné k případům diskriminace, a dále zajišťovat účinné fungování institucionálního mechanismu stanoveného v antidiskriminačním zákoně,
- dále rozvíjet monitorovací kapacity parlamentního výboru v oblasti lidských práv a občanské integrace, jakož i v právních otázkách spojených s prováděním strategie a akčního plánu v oblasti lidských práv,
- i nadále spolupracovat s organizacemi občanské společnosti a zástupci sociálních partnerů (odborové svazy a organizace zaměstnavatelů) coby zainteresovanými stranami a kontrolními činiteli, pokud jde o prioritní oblasti podle dohody o přidružení mezi EU a Gruzii, včetně pracovních práv, ochrany soukromí, práv příslušníků menšin a dalších zranitelných osob a svobody sdělovacích prostředků,

- podniknout kroky ke zvýšení informovanosti a usilovat o další dodržování stálých ustanovení Rámcové úmluvy Rady Evropy o národnostních menšinách, včetně menšinových jazyků,
- pokračovat v boji proti genderově podmíněnému násilí a usilovat o jeho prevenci, kromě toho se zaměřit na měnění se genderové stereotypy, větší zapojení mužů a chlapců, podporu politické účasti žen, jejich ekonomické a finanční nezávislosti prostřednictvím podnikání a lepšího přístupu na trh práce.

1.4 Špatné zacházení a mučení

Krátkodobé priority

- zajistit provádění příslušných akčních plánů proti mučení a pokračovat v přijímání dalších opatření pro boj proti špatnému zacházení a mučení a zintenzivnit také úsilí, pokud jde o potírání beztrestnosti,
- nadále podporovat a dále zvyšovat nezávislost orgánu dohledu odpovědného za vyšetřování stížností na úředníky donucovacích orgánů na legislativní i praktické úrovni s cílem účinně vyšetřovat případy špatného zacházení a mučení v souladu s mezinárodními normami,
- zajistit důkladné, transparentní a nezávislé vyšetřování veškerých tvrzení ohledně mučení a špatného zacházení v rámci vězeňského systému, policejních, vojenských a jiných zajišťovacích zařízení prostřednictvím výše uvedeného odpovědného orgánu dohledu,
- nadále podporovat národní preventivní mechanismus v rámci úřadu veřejného ochránce práv a spolupracovat s ním s cílem předcházet zneužívání tím, že se zajistí jeho účinné fungování, a to i prostřednictvím odpovídajícího financování a ochrany důvěrnosti procesu,
- dále zlepšovat podmínky ve věznicích a v zařízeních pro duševní zdraví.

Střednědobé priority

- pokračovat ve snahách o další zlepšení systému vězeňské zdravotní péče a přístupu vězňů ke službám zdravotní péče včetně psychologické péče podobně jako v civilním sektoru. Pokračovat v rozvoji kapacit a posilovat postavení zdravotnického personálu pracujícího v uzavřených zařízeních nebo pro tato zařízení při hlášení špatného zacházení,
- pokračovat v posilování programů rehabilitace, zmírňování nepříznivých důsledků a zdravotní péče v rámci vězeňského systému,

v zájmu včasného odhalování a prevence zneužívání a špatného zacházení dále posilovat účinnost průběžného vnitřního a vnějšího monitorování vězeňského systému, policejních, vojenských a jiných uzavřených zařízení.

1.5 Rovné zacházení

Krátkodobé priority

- posilovat rovnost žen a mužů a zajistit rovné zacházení se ženami a muži, jakož i příslušníky menšin bez ohledu na náboženské vyznání nebo přesvědčení, etnický původ či národnost, rasový původ, jazyk, gender, sexuální orientaci, genderovou identitu, schopnosti nebo jiné aspekty ve společenském, politickém a hospodářském životě,
- přijmout další opatření na podporu provádění právních předpisů proti genderovému násilí, včetně zvyšování povědomí mezi širokou veřejností i jednotlivými profesními skupinami, jako je například policie, a to především na venkově. Zlepšit přístup obětí k poradenským službám, bydlení a do azylových domů,
- zlepšit přístup obětí, včetně příslušníků menšin, k poradenským službám a do azylových domů, jakož i k programům na posílení hospodářského postavení po poskytnutí pomoci,

- zlepšit shromažďování a analýzu údajů o genderově podmíněném násilí a podávání zpráv. Podporovat boj proti genderově podmíněnému násilí na místní úrovni větším zapojením místních subjektů, jako jsou obce, sociální pracovníci a organizace občanské společnosti,
- v rámci strategie a akčního plánu v oblasti lidských práv vypracovat a provádět komplexní politiku rovnosti, která zajistí, aby všechny osoby včetně zranitelných mohly plně požívat lidských práv.
- Postoj EU bude, mimo jiné s ohledem na akční plán EU pro lidská práva a demokracii na období 2020–2024, zaměřen na posílení mezinárodního právního a politického rámce a jeho prosazování, pokud jde o úsilí o rovnoprávnou, plnou, efektivní a smysluplnou účast žen a mladých lidí v celé jejich rozmanitosti, ve všech oblastech a na všech úrovních veřejného a politického života, mimo jiné prosazováním jejich zařazení na volitelná místa na kandidátkách politických stran a budováním kapacit kandidátů.

Střednědobé priority

- postupně dosáhnout konvergence s evropskými normami, pokud jde o zdravotní a bezpečnostní předpisy, pravidla o ochraně mateřství, pravidla pro sladění rodičovských a pracovních povinností, jak předpokládá dohoda o přidružení,
- podniknout aktivní kroky na podporu větší smysluplné účasti a zastoupení žen a příslušníků menšin v politických rozhodovacích fórech, na trhu práce a v hospodářských činnostech, a to i na úrovni místního zastoupení (tj. obcí),
- podporovat zákaz diskriminace na trhu práce a uplatňování zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou nebo rovnocennou práci,
- přispívat k většímu sociálnímu a hospodářskému začlenění a účasti příslušníků etnických menšin, mimo jiné prostřednictvím přístupu k informacím a vzdělávání, jakož i k výuce gruzínského jazyka,

- činnostmi zaměřenými na získávání znalostí a zvyšování povědomí zvyšovat kladný postoj a toleranci mezi širší populací.

1.6 Práva dítěte

Krátkodobé priority

- provést kodex práv dítěte sladěním všech nezbytných právních předpisů a posílit vnitrostátní mechanismy na ochranu dětí před všemi formami násilí, včetně dětských, předčasných a nucených sňatků,
- řešit potřeby všech dětí, včetně dětí, které jsou nejvíce zranitelné a marginalizované, dětí se zdravotním postižením a dětí žijících na ulici, mimo jiné zlepšením a rozšířením mechanismů sociální ochrany, jakož i podporou územního přístupu k programům (opětovného) začleňování dětí se zdravotním postižením, a podniknout kroky k úplnému odstranění dětské práce,
- provádět zákon o sociální práci a zajistit zdroje pro nábor a budování kapacit odborných skupin, které se zabývají zranitelnými dětmi, včetně dětí se zdravotním postižením,
- zvyšovat povědomí a rozvíjet znalosti odborníků pracujících s dětmi a širší veřejností v oblasti předcházení násilí páchanému na dětech a boje proti němu,
- pokračovat v úsilí o deinstitucionalizaci dětí, uplatňovat mechanismus kontrolovaného přístupu („gatekeeping“) a pokračovat v rozvoji alternativní péče.

Střednědobé priority

- pokročit s reformou soudního systému pro mladistvé,
- učinit kroky k sociální a behaviorální transformaci v boji proti násilí páchanému na dětech,

- dokončit deinstitucionalizaci péče o děti.

1.7 Práva odborů a základní pracovní normy

Krátkodobé priority

- přijmout a provádět právní rámec zavádějící dozorové funkce systému inspekce práce pro všechny pracovněprávní předpisy a právní předpisy a odstranit všechna omezení pravomoci inspektorů v platných právních předpisech v souladu s normami Mezinárodní organizace práce (MOP),
- pokračovat ve změně zákoníku práce a dalších příslušných právních předpisů a dále je uvádět do souladu s normami MOP,
- nadále zajišťovat efektivní systém inspekce práce s přiměřenými (finančními, lidskými a administrativními) pravomocemi, kapacitami a zdroji pro kontrolu všech pracovních podmínek a pracovněprávních vztahů v souladu s normami MOP.

Střednědobé priority

- opřít pracovněprávní předpisy o postupy pro řešení pracovněprávních sporů, mimo jiné prostřednictvím systému mediace v oblasti pracovního práva,
- vypracovat metodiku hodnocení/měření stejné práce a odměňování,
- zajistit účinné fungování tripartitní komise pro sociální partnerství a její regionální složky a pokračovat ve zlepšování sociálního dialogu prostřednictvím spolupráce s MOP a evropskými sociálními partnery.

2. *Zahraniční a bezpečnostní politika*

Dialog a spolupráce v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU (SZBP) bude dále posílen a jeho cílem bude postupná konvergence, včetně společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP), a zaměří se zejména na předcházení konfliktům a řešení krizí, regionální stabilitu, kontrolu zbrojení, odzbrojení, nešíření zbraní, kybernetickou bezpečnost a hybridní hrozby. Spolupráce bude založena na společných hodnotách, mezi něž patří zásady respektování svrchovanosti a územní celistvosti, nedotknutelnosti hranic a nezávislosti, a na společných zájmech, a bude usilovat o větší soudržnost politik a jejich větší účinnost s využitím dvoustranných, mnohostranných a regionálních fór a dodržováním mezinárodního pořádku založeného na pravidlech.

2.1 *Spolupráce v rámci SBOP, sladění, hybridní hrozby a kybernetická bezpečnost, strategická komunikace a regionální spolupráce*

Krátkodobé priority

- Posílit úsilí o zvýšení míry připojení Gruzie k prohlášením a rozhodnutím EU v oblasti SZBP, mimo jiné v souladu se zásadami svrchovanosti a územní celistvosti zakotvenými v dohodě o přidružení mezi EU a Gruzii, a činnost na mnohostranných fórech,
- posílit spolupráci v boji proti hybridním hrozbám a posílit kybernetickou bezpečnost, mimo jiné prováděním doporučení vycházejících z průzkumu o hybridních hrozbách,
- posílit spolupráci na strategické komunikaci s cílem upevnit odolnost státu a společnosti vůči dezinformacím, rozšířit a diverzifikovat rámce praktické spolupráce tak, aby byly zahrnuty subjekty občanské společnosti a další podobně smýšlející státní aktéři a instituce,
- pokračovat v úsilí o provedení účinné reformy bezpečnostního sektoru v Gruzii,

- prohloubit praktickou spolupráci při předcházení konfliktům a řešení krizí usnadněním účasti Gruzie na civilních či vojenských operacích pro řešení krizí pod vedením EU a konzultacích a odborné přípravě v oblasti SBOP na základě rámcové dohody o účasti podepsané v listopadu 2013, mnohostranném rámci panelu Východního partnerství pro otázky bezpečnosti, SBOP a civilní ochrany a spolupráce a spolupráci s agenturami EU v otázkách SBOP,

podporovat regionální spolupráci v bezpečnostních otázkách, jako je migrace, lepší správa hranic, ochrana kritické infrastruktury, kontrola vývozu, snižování rizika katastrof a jejich řízení včetně odezvy na mimořádné události, civilní ochrana, boj proti pašování a nedovolenému obchodování (například biotechnologií a jaderných materiálů) a školení příslušného personálu, a to především prostřednictvím iniciativy střediska excelence v oblasti chemických, biologických, radiologických a jaderných materiálů (CBRN) EU a jeho regionálního sekretariátu pro jihovýchodní a východní Evropu se sídlem v Gruzii.

Střednědobé priority

- podporovat mírové řešení konfliktů a mezinárodní stabilitu a bezpečnost s cílem prosazovat mezinárodní řád založený na pravidlech na základě účinného multilateralismu,
- prosazovat společné dodržování zásad nezávislosti, suverenity, územní celistvosti a nedotknutelnosti hranic, jak jsou stanoveny v Chartě OSN a v Helsinském závěrečném aktu OBSE, včetně připojení se k rozhodnutím EU a prohlášením učiněným v oblasti SZBP.

2.2 Boj proti terorismu, nešíření zbraní hromadného ničení a nedovolený vývoz zbraní

Krátkodobé priority

- spolupracovat v boji proti šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů prostřednictvím úplného dodržování a vnitrostátního provádění stávajících závazků stran v rámci mezinárodních smluv a dohod o odzbrojení a nešíření zbraní hromadného ničení a ostatních příslušných mezinárodních závazků,

- maximálně využít dohodu o operativní spolupráci mezi Gruzii a Europolem s cílem usnadnit výměnu informací o teroristických organizacích, skupinách, jejich činnostech a podpůrných sítích.

Střednědobé priority

- spolupracovat na prohlubování mezinárodního konsensu o boji proti terorismu na základě lidských práv, včetně práce na právní definici teroristických činů, a to i prosazováním dohody o všeobecné úmluvě o mezinárodním terorismu,
- pokračovat v provádění rezoluce Rady bezpečnosti OSN 2396, a zejména sdílet informace o osobách podezřelých z terorismu za účelem identifikace, odhalování a stíhání zahraničních teroristických bojovníků,
- spolupracovat v oblasti celních kontrol založených na analýze rizika k zajištění bezpečnosti dováženého a vyváženého zboží i zboží v tranzitu,
- řešit nezákonný obchod s ručními palnými a lehkými zbraněmi, včetně střeliva pro ně, podle stávajících mezinárodních dohod a rezolucí Rady bezpečnosti OSN a závazků v rámci jiných mezinárodních nástrojů platných v této oblasti,
- nadále spolupracovat v oblasti kontroly vývozu konvenčních zbraní na základě společného postoje EU týkajícího se kontroly vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu. Pokračovat ve spolupráci v boji proti nedovolenému obchodování se zbraněmi a při ničení zásob,
- nadále přispívat k provádění kontroly zbraní a příslušných režimů budování důvěry, Smlouvy o nešíření jaderných zbraní (NPT) týkající se všech tří pilířů, jakož i Úmluvy o chemických zbraních (CWC), Úmluvy o biologických zbraních (BWC) a dalších stávajících závazků vyplývajících z příslušných mezinárodních dohod a jiných mezinárodních závazků.

2.3 Mírové řešení sporů

Krátkodobé priority

- zachovat účinnou spolupráci mezi EU a Gruzii za účelem urovnání konfliktu v rámci dohodnutých formátů, mimo jiné s cílem zajistit plné provedení dohody o příměří ze dne 12. srpna 2008 zprostředkované EU a bezpečný, dobrovolný a důstojný návrat vnitřně vysídlených osob a uprchlíků do jejich domovů, jakož i stanovit způsoby vhodného zapojení gruzínských regionů Abcházie a Cchinvali / Jižní Osetie do prohlubování vztahů mezi EU a Gruzii,
- zachovat účinnou spolupráci a koordinaci mezi EU a Gruzii při mírovém řešení konfliktu, mimo jiné prostřednictvím pravidelného politického dialogu, a udržet otázku budování míru a bezpečnosti na předních místech programu EU,
- koordinovat úsilí o usnadnění provádění dohody o příměří ze dne 12. srpna 2008, kterou zprostředkovala EU, mimo jiné vypracováním a prosazováním s ní spojených prováděcích opatření,
- zintenzivnit úsilí o zajištění smysluplných jednání a dosažení hmatatelných výsledků v rámci ženevských mezinárodních jednání, kterým společně předsedají EU, OSN a OBSE na základě dohody o příměří ze dne 12. srpna 2008 zprostředkované EU, s cílem nalézt trvalá řešení bezpečnostních a humanitárních problémů vyplývajících z nevyřešeného konfliktu,
- plně a účinně využívat kanceláří pozorovatelské mise EU v Gruzii s cílem přispět ke stabilitě, normalizaci, včetně usnadnění bezpečného a normálního života místních komunit žijících na obou stranách správních hranic, a k budování důvěry,
- pokračovat v práci na obnovení a účinném fungování mechanismu předcházení incidentům a reakce na ně v Galii a Ergneti a zdvojnásobit úsilí o řešení bezpečnostních a humanitárních potřeb osob postižených konfliktem,

- pokračovat v úsilí o řešení případů porušování lidských práv v gruzínských regionech Abcházie a Cchinvali / Jižní Osetie,
- podporovat úsilí o mírové řešení konfliktu, mimo jiné navázáním kontaktů s obyvatelstvem gruzínských regionů Abcházie a Cchinvali / Jižní Osetie s ohledem na gruzínskou politiku usmíření a zapojení (včetně mírové iniciativy) a politiku EU spočívající v neuznávání těchto oblastí a v angažovanosti při jejím provádění, při němž EU a Gruzie spolupracují,
- spolupracovat s obyvatelstvem z oblastí podél správních hranic a sdílet s nimi výhody a příležitosti vyplývající z politického přidružení mezi EU a Gruzií a procesu hospodářské integrace, včetně bezvízového režimu pro krátkodobé pobyty v schengenském prostoru,
- pokračovat v prosazování svobody pohybu, obchodu, hospodářských vazeb a vzdělávacích příležitostí přes správní hranice, mimo jiné prostřednictvím mírové iniciativy „Krok k lepší budoucnosti“ a podle potřeby přezkumem právních předpisů.

Spolupracovat při provádění opatření na podporu mezilidských kontaktů, budování důvěry a úsilí o usmíření mezi komunitami rozdělenými konfliktem,

- učinit další kroky na podporu udržitelného začlenění vnitřně vysídlených osob (vlastnická práva, zaměstnanost a cílená podpora),
- zajistit účinné provádění národního akčního plánu na období 2022–2024 o provádění rezoluce Rady bezpečnosti OSN o ženách, míru a bezpečnosti (rezoluce Rady bezpečnosti OSN 1325 +),
- posílit smysluplnou účast žen na mírovém řešení konfliktů a budování míru a zajistit, aby ženy postižené konfliktem a občanská společnost byly aktivně konzultovány v rámci veškerého úsilí o řešení konfliktů,

- pokračovat ve společném úsilí a vyvíjet preventivní opatření o další konsolidaci politiky neuznávání na mezinárodní scéně.

Střednědobé priority

- podniknout kroky k nalezení udržitelného vyřešení konfliktu, a aniž jsou dotčeny stávající formy řešení sporných otázek, bude mírové řešení sporů jedním z hlavních témat politického dialogu mezi stranami a dialogu s dalšími významnými mezinárodními subjekty,
- pokračovat ve společném úsilí o podporu zřízení mezinárodních bezpečnostních mechanismů v gruzínských regionech Abcházie a Cchinvali / Jižní Osetie, přístupu mezinárodních organizací pro lidská práva na tato území a plného provádění mandátu Pozorovatelské mise Evropské unie v Gruzii (EUMM Georgia) v celé Gruzii,
- pokračovat v úsilí o bezpečný, důstojný a dobrovolný návrat všech vnitřně vysídlených osob a uprchlíků do místa původu v souladu se zásadami mezinárodního práva,
- nadále spolupracovat s Mezinárodním trestním soudem (MTS) prováděním Římského statutu a souvisejících nástrojů, a to s náležitým ohledem na zásadu zachování jeho integrity. Pokračovat ve spolupráci s Mezinárodním trestním soudem v souvislosti s vyšetřováním války, k níž došlo v srpnu 2008.

3. *Právo, svoboda a bezpečnost*

V březnu 2017 bylo gruzínským občanům umožněno bezvízové cestování do EU. V této souvislosti by Gruzie měla i nadále plnit kritéria pro uvolnění vízového režimu a zabývat se doporučeními obsaženými v pravidelných zprávách v rámci mechanismu pro pozastavení zrušení vízové povinnosti, které vydává Komise, s cílem zajistit udržitelnost bezvízového styku, a přispět tak k mobilitě a mezilidským kontaktům mezi EU a Gruzii.

Rámcem posílené spolupráce v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí tvoří dohoda o zpětném přebírání osob, partnerství v oblasti mobility mezi EU a Gruzii a případně ujednání a dohody o spolupráci s několika agenturami EU v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí, jako jsou Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex), Evropská migrační síť (EMN), Europol, Cepol a Eurojust.

3.1 Ochrana osobních údajů

Krátkodobé priority

- zajistit vysokou úroveň ochrany osobních údajů a přijmout právní předpisy v souladu s evropskými standardy a přijmout praktické kroky k zajištění dodržování práva na ochranu osobních údajů ve veřejném a soukromém sektoru, a to i v oblasti trestního soudnictví,
- posílit kapacitu orgánu dozoru nad ochranou údajů s cílem zajistit řešení výzev souvisejících s moderními technologiemi v oblasti ochrany údajů a úspěšné provádění evropských norem v Gruzii.

Střednědobé priority

- dále posilovat kapacitu orgánu dohledu nad ochranou údajů a sledovat uplatňování norem pro ochranu údajů.

3.2 Migrace, azyl a integrovaná správa hranic

Krátkodobé priority

- zajistit trvalé plnění všech kritérií pro uvolnění vízového režimu, jakož i doporučení, která Komise vydala ve zprávách o mechanismu pro pozastavení zrušení vízové povinnosti,
- pokračovat v účinném provádění dohod o zpětném přebírání, včetně dohody mezi EU a Gruzii o zpětném přebírání,

- posílit operativní spolupráci s cílem dosáhnout rychlého snížení počtu neopodstatněných žádostí o azyl podaných státními příslušníky Gruzie v rozšířeném schengenském prostoru,
- účinně provádět změny gruzínského zákona „o pravidlech a postupech pro gruzínské občany opouštějící Gruzii a vstupující do Gruzie“ při plném dodržování lidských práv a požadavků na ochranu údajů,
- pokračovat v organizování informačních kampaní o právech a povinnostech při bezvízovém cestování,
- dále posílit správu hranic a zachovat vysokou kvalitu hraničních kontrol a ostrahy hranic,
- podávat zprávy o zlepšení analýzy údajů o migraci a hodnocení rizik,
- pravidelně aktualizovat (alespoň jednou za dva roky) migrační profil Gruzie,
- pokračovat v posilování operativní spolupráce s Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex), včetně spolupráce na integrované správě hranic, výměny zaměstnanců, odborné přípravy, pozorovatelů z regionu při společných operacích a výměny informací prostřednictvím sítě pro analýzu rizik v rámci Východního partnerství,
- dokončit a účinně provádět gruzínskou strategii pro integrovanou správu hranic na období 2021–2025 a její akční plán.

Střednědobé priority

- účinně provádět gruzínskou strategii pro migraci na období 2021–2030 a její akční plány,
- vyvinout účinnější způsoby, jak nabízet cirkulační a legální migraci, včetně systémů migrace za prací, a současně respektovat stávající vnitrostátní právní předpisy a pravomoci, jakož i plně dodržovat lidská práva všech migrujících pracovníků,

- účinně vypracovat a provádět gruzínskou strategii pro integrovanou správu hranic na období 2021–2025 a její akční plány,
- zachovat vysokou kvalitu hraničních kontrol a ostrahy hranic,
- pokročit při vymezení státních hranic se sousedními zeměmi,
- pokračovat v účinném provádění státního programu a činností pro opětovné začlenění.

3.3 *Prosazování práva*

Krátkodobé priority

- Zajistit plnou provozní kapacitu orgánu dohledu odpovědného za nezávislé vyšetřování stížností na úředníky donucovacích orgánů. Stížnosti na policii budou vyžadovat profesionální a účinný mechanismus k zajištění věrohodné reakce, a to i prostřednictvím vnitřní generální inspekce,
- i nadále zajišťovat účinné fungování odboru ministerstva vnitra pro ochranu lidských práv a sledování kvality vyšetřování, mimo jiné podporou poskytování odborné přípravy pracovníkům donucovacích orgánů v oblasti lidských práv, jak je zaručuje Evropská úmluva o lidských právech,
- posilováním stávajících a zaváděním nových trestů jiných než odnětí svobody a navýšením kapacit probačních služeb dále rozšiřovat uplatňování alternativ trestu odnětí svobody,
- modernizovat vyšetřovací postupy a techniky v boji proti organizované, závažné a veškeré jiné trestné činnosti.

3.4 *Boj proti organizované trestné činnosti*

Krátkodobé priority

- Zajistit další provádění příslušných akčních plánů boje proti obchodování s lidmi a pokračovat v činnostech zaměřených na rozvoj kapacit státních orgánů, aby byly schopny aktivně odhalovat a účinně vyšetřovat případy obchodování s lidmi,
- sledovat efektivitu aktivního zjišťování a vyšetřování případů obchodování s lidmi a podávat o ní zprávy,
- vypracovat novou národní strategii pro boj proti organizované trestné činnosti a její doprovodný akční plán a zajistit jejich účinné provádění,
- plně využívat dohody o operativní a strategické spolupráci s Europolem, mimo jiné poskytováním operativních a strategických informací a větším zapojením do politického cyklu EU / evropské multidisciplinární platformy pro boj proti hrozbám vyplývajícím z trestné činnosti (EMPACT),
- pokračovat ve spolupráci s agenturou CEPOL pro účely vzdělávání a výcviku v oblasti prosazování práva,
- pokračovat v dalším rozvoji policejní práce založené na zpravodajských informacích a jednotného systému analýzy trestné činnosti, mimo jiné přijetím a prováděním strategie policejní práce založené na zpravodajských informacích.

Střednědobé priority

- Pokračovat v úsilí v oblasti předcházení organizované trestné činnosti a boje proti ní, zejména v rámci politického cyklu EU pro boj proti organizované a závažné mezinárodní trestné činnosti / evropské multidisciplinární platformy pro boj proti hrozbám vyplývajícím z trestné činnosti (EMPACT),
- posílit spolupráci při řešení kyberkriminality a poskytnout gruzínským orgánům odpovídající vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva,

- zvýšit úsilí v boji proti kyberkriminalitě s cílem vytvořit komplexní právní a institucionální rámec v souladu s Budapešťskou úmluvou,
- dále posilovat přeshraniční spolupráci donucovacích orgánů v boji proti gruzínským organizovaným zločineckým skupinám.

3.5 *Boj s nedovolenými drogami*

Krátkodobé priority

- Pokračovat ve spolupráci v oblasti drogové prevence úplným sladěním protidrogových politik s postoji EU a dále zlepšit mechanismy prevence prováděním národní strategie pro prevenci zneužívání drog na období 2021–2026 a jejich příslušných akčních plánů,
- udržovat úzkou spolupráci s Evropským monitorovacím centrem pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA) s cílem posílit kapacitu gruzínského národního střediska pro sledování drog (NDO) a vyměňovat si relevantní a platné informace,
- zajistit provádění vnitrostátních protidrogových strategií a následných akčních plánů.

Střednědobé priority

- Nadále zajišťovat vyvážený a integrovaný přístup k drogové problematice s cílem posílit systémy pro zvládnání zdravotních a sociálních důsledků užívání drog a rovněž zajistit účinnější prevenci a usilovat o snížení jejich nabídky, omezení obchodu s nimi a poptávky po nich,
- pokračovat v pravidelném dialogu o drogové problematice v rámci Východního partnerství.

3.6 *Boj proti praní peněz a proti financování terorismu*

Krátkodobé priority

- Uvést gruzínské právní předpisy do souladu s čtvrtou a pátou směrnicí EU o boji proti praní peněz,

- sledovat počty vydaných příkazů ke zmrazení a konfiskaci i odhadovanou hodnotu zmrazeného a konfiskovaného majetku a podávat o nich zprávy, aby bylo zaručeno účinné provádění gruzínských právních předpisů o konfiskaci výnosů z trestné činnosti.

Střednědobé priority

- Pokračovat v úsilí o další rozvoj právního a institucionálního rámce pro prevenci a boj proti praní peněz a financování terorismu, mimo jiné sblížením s právními předpisy EU v těchto oblastech,
- nadále uplatňovat normy týkající se financování terorismu uvedené v doporučeních Finančního akčního výboru (FATF),
- pokračovat ve spolupráci s FATF, Radou Evropy a výborem MONEYVAL, jakož i s příslušnými orgány v členských státech EU v otázkách boje proti praní peněz,
- pokračovat v posilování operativní spolupráce v oblasti konfiskace, vymáhání majetku a správy majetku prostřednictvím účinné komunikace a výměny osvědčených postupů mezi gruzínskými orgány a úřadem EU pro vyhledávání majetku z trestné činnosti.

3.7 Právní spolupráce

Krátkodobé priority

- Pokračovat v provádění dohody o operativní spolupráci s Eurojustem.

Střednědobé priority

- Posílit justiční spolupráci v občanských a obchodních věcech prováděním Úmluvy z roku 1965 o doručování soudních a mimosoudních písemností v cizině ve věcech občanských a obchodních a Úmluvy z roku 1970 o provádění důkazů v cizině ve věcech občanských a obchodních,

- přistoupit k hlavním úmluvám Haagské konference o mezinárodním právu soukromém v oblasti soudní spolupráce, jakož i o ochraně dětí, jako je Úmluva z roku 2005 o dohodách o volbě soudu a Haagská úmluva z roku 2007 o výživném na děti a dalších druzích vyživovacích povinnostech a její protokol o rozhodném právu pro vyživovací povinnost, a provádět je,
- posílit justiční spolupráci v trestních věcech přistoupením k příslušným úmluvám, zejména úmluvám Rady Evropy, a jejich prováděním.

4. *Obchod a obchodní záležitosti*

Strany budou pokračovat v prohlubování integrace na základě dohody o přidružení a prohloubené a komplexní zóny volného obchodu. Strany si jsou vědomy toho, že dosud nebylo využito plného potenciálu této dohody, a budou spolupracovat na dosažení souladu s *acquis* EU, jak je uvedeno v příslušných přílohách dohody o přidružení / prohloubené a komplexní zóny volného obchodu, zejména v níže uvedených oblastech souvisejících s obchodem.

Účinné provedení dohody o přidružení a její prohloubené a komplexní zóny volného obchodu, spojené s širším procesem sbližování právních předpisů a souvisejícími nezbytnými reformami, přispívá k vytvoření podmínek pro posílené hospodářské a obchodní vztahy s EU, což povede k další postupné hospodářské integraci Gruzie do vnitřního trhu Evropské unie, jak je stanoveno v dohodě o přidružení. Strany budou spolupracovat na provádění všech ustanovení dohody o přidružení / prohloubené a komplexní zóny volného obchodu. Obě strany pravidelně spolupracují, mimo jiné prostřednictvím dvoustranných struktur zřízených v rámci dohody o přidružení mezi EU a Gruzii, jakož i v mnohostranných rámcích.

Gruzie posílí vnitrostátní institucionální rámec s cílem zajistit nestranné provádění, prosazování a sledování nových právních předpisů přijatých v každé příslušné oblasti.

Gruzie bude EU pravidelně informovat o aktuálním stavu sblížení prostřednictvím specializovaných podvýborů a v rámci každoročního zasedání Výboru pro přidružení ve složení pro obchod. Dle potřeby a po dohodě obou stran poskytne EU pomoc a odborné znalosti, aby gruzínským orgánům pomohla v tomto procesu.

4.1 Obchod zbožím

Krátkodobé priority

- Dosáhnout dalšího zlepšení v oblasti statistiky obchodu,
- spolupracovat při zvyšování diverzifikace struktury vývozu Gruzie, včetně vývozu nových výrobků na trh EU.

Střednědobé priority

- Úzce spolupracovat za účelem účinného uplatňování mechanismu proti obcházení opatření,
- pomoci Gruzii při vypracování a provádění právních předpisů o přístupu na trh nebo jiných souvisejících otázkách (tj. nástroje na ochranu obchodu), které bude v budoucnu případně připravovat,
- zajistit výměnu informací ohledně vývoje a politiky v oblasti přístupu na trh.

4.2 Technické předpisy, normalizace a související infrastruktura

Krátkodobé priority

- Připravit právní předpisy, které se Gruzie zavázala provádět na základě dohody o přidružení, jak je stanoveno v její strategii týkající se technických překážek obchodu,
- dále rozvíjet infrastrukturu související se správou norem, technickými předpisy, metrologií, dozorem nad trhem, akreditací a postupy posuzování shody, mimo jiné i prostřednictvím podpory ze strany EU,

- usnadňovat přípravu a adaptaci zúčastněných stran, včetně hospodářských subjektů, na provádění harmonizovaných právních předpisů,
- pokračovat v provádění strategie pro dozor nad trhem s průmyslovým zbožím,
- v oblasti dozoru nad trhem posilovat správní kapacity příslušných gruzínských státních institucí a orgánů dozoru nad trhem,
- zajistit další odbornou přípravu zaměstnanců pro správu vládních orgánů a agentur zabývajících se technickými předpisy, metrologií a standardizací a akreditací,
- sdílet informace o veškerých relevantních aspektech gruzínských strategií v oblasti technických překážek obchodu a dozoru nad trhem, včetně příslušných lhůt.

4.3 Sanitární a fyto-sanitární opatření

Krátkodobé priority

- Podporovat systém včasného varování pro bezpečnost potravin a krmiv, jakož i zdraví zvířat a rostlin,
- pořádat informační kampaně s příslušnými agenturami, podniky a nevládními organizacemi ohledně požadavků pro přístup na trh EU a s občanskou společností ohledně příslušných aspektů ochrany spotřebitele týkající se potravin a bezpečnosti potravin,
- poskytovat Gruzii další technickou pomoc a podporu ze strany EU při vypracovávání a provádění sanitárních a fyto-sanitárních předpisů, včetně odborné přípravy příslušných zaměstnanců, pomáhat příslušnému orgánu při budování kapacit a podporovat zlepšování kapacity laboratoří v souladu s požadavky EU,
- podporovat Gruzii v úspěšném provádění harmonizovaných právních předpisů v oblasti sanitárních a fyto-sanitárních opatření,

- pomoci gruzínským podnikům, aby se mohly dobře připravit na provádění harmonizovaných právních předpisů. Zaměřit podporu zejména na adaptační schopnosti provozovatelů mikropodniků a malých a středních potravinářských podniků.

Střednědobé priority

- Podporovat Gruzii, aby mohla lépe analyzovat rizika v oblasti sanitárních a fytosanitárních opatření. Zajistit veterinární a fytosanitární kontroly a kontroly v oblasti bezpečnosti potravin na stanovištích hraniční kontroly. Usnadnit gruzínským podnikům adaptaci na provádění harmonizovaných právních předpisů. Pokročit při povolování dalších potravinářských výrobků na trh EU,
- spolupracovat v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a v otázce omezeného používání antibiotik v živočišné výrobě v zájmu boje proti rezistenci vůči antibiotikům.

4.4 Cla a usnadňování obchodu

Krátkodobé priority

- Pokračovat ve spolupráci při probíhající práci na sblížení gruzínských právních předpisů s *acquis* EU a mezinárodními normami uvedenými v příslušné příloze dohody o přidružení, jako je nový celní kodex,
- zajistit provádění strategického rámce pro celní spolupráci s následným přezkumem a aktualizací podle potřeby,
- nadále podporovat sblížení gruzínských právních předpisů o vymáhání práv duševního vlastnictví celními orgány s *acquis* EU, jak se předpokládá v dohodě o přidružení,
- pravidelně informovat o provádění celního kodexu,
- pomoci Gruzii při přistoupení k Úmluvě o společném tranzitním režimu,

- spolupracovat na opatřeních týkajících se iniciativ a platform v oblasti digitalizace cel, které budou otevřeny Gruzii.

Střednědobé priority

- Dále modernizovat fungování gruzínských celních orgánů,
- dále zjednodušovat a modernizovat celní postupy,
- spolupracovat při celních kontrolách, jež vycházejí z vyhodnocení rizik, a sdílet důležité informace, které přispívají ke zlepšení řízení rizik a bezpečnosti dodavatelských řetězců, usnadnit legální obchod a bezpečnost dováženého a vyváženého zboží nebo zboží v tranzitu,
- prohloubit dialog v oblasti boje proti podvodům za účelem zamezení nezákonnému obchodu, mimo jiné s výrobky podléhajícími spotřební dani, zejména prostřednictvím posílené spolupráce v rámci Protokolu o vzájemné správní pomoci v celních záležitostech,
- budovat kapacity s cílem zlepšit využívání digitálního celního prostředí,
- usilovat o vzájemné uznávání systému oprávněných hospodářských subjektů, jak je stanoveno v dohodě o přidružení.

4.5 Pravidla původu

Krátkodobé priority

- Provádět ustanovení celoevropsko-středomořské úmluvy, zejména v oblasti dokladů o původu (vydávání a ověřování, dodržování pravidel původu) a celní spolupráce.

4.6 Usazení, obchod se službami a elektronický obchod

- Poskytovat odbornou přípravu a vytvářet odpovídající správní kapacitu, aby se mohlo realizovat plánované sblížení právních předpisů,

- vyměňovat si informace a zkušenosti s rozvojem interoperabilních platforem pro elektronické obchodování,
- vyměňovat si informace a zkušenosti ohledně zvyšování povědomí zúčastněných stran o provádění a prosazování klíčových ustanovení směrnice EU o poštovních službách, zejména povinnosti poskytovat všeobecné služby, jakož i jiných relevantních opatření v poštovním odvětví.

4.7 Veřejné zakázky

Krátkodobé priority

- Snížit podíl přímo zadávaných zakázek (bez otevřeného řízení) prostřednictvím přísnějších sekundárních právních předpisů a přísnějšího uplatňování pravidel, zejména pokud jde o přímé zadávání veřejných zakázek z důvodu naléhavé potřeby a událostí s omezeným časovým rámcem,
- zřídit nezávislý a nestranný orgán pro přezkum zadávání veřejných zakázek v souladu s revidovaným právním rámcem,
- poskytovat přesné a včasné informace o plánované legislativní činnosti ovlivňující politiku zadávání veřejných zakázek a její provádění, a to jak pro sbližování právních předpisů, tak pro zřizování institucí v oblasti zadávání veřejných zakázek.
- Rada přidružení přijme příslušné společné rozhodnutí o poskytnutí přístupu na trh v souladu s dokončením fáze I plánu týkajícího se kapitoly o zadávání veřejných zakázek.

Střednědobé priority

- Strany budou dále jednat o provádění závazků vyplývajících z dohody o přidružení,
- Gruzie bude s podporou EU pokračovat ve vypracovávání a přijímání nových právních předpisů v oblasti zadávání veřejných zakázek v souladu s procesem sbližování a časovým rozvrhem stanoveným v dohodě o přidružení.

4.8 Práva duševního vlastnictví

Krátkodobé priority

- Podpořit fungování Národního střediska duševního vlastnictví Gruzie „Sakpatenti“ s cílem zajistit ochranu práv k průmyslovému vlastnictví a autorských práv, rozšířit spolupráci s orgány třetích zemí a odvětvovými sdruženími,
- posílit donucovací kapacity příslušných vládních orgánů nebo výkonných agentur a zajistit řádné fungování soudního systému, aby měli držitelé práv zaručen přístup ke spravedlnosti a zajistilo se uplatňování sankcí,
- přijmout účinná opatření proti padělání a pirátství, včetně tvorby statistických údajů o činnostech, které se mají mezi stranami sdílet,
- spolupracovat při uplatňování režimu vyčerpání práv v oblasti duševního vlastnictví.

Střednědobé priority

- Zajistit vysokou úroveň ochrany práv duševního vlastnictví a jejich prosazování držitelům práv obou stran,

přijmout opatření ke zvýšení povědomí veřejnosti v oblasti ochrany a využívání duševního a průmyslového vlastnictví a zajistit účinný dialog s držiteli práv.

4.9 Hospodářská soutěž

Střednědobé priority

- Spolupracovat při provádění kapitoly o hospodářské soutěži obsažené v dohodě o přidružení a souvisejících reforem. Spolupráce se zaměří na institucionální rámec a příslušné správní kapacity gruzínského orgánu pro hospodářskou soutěž s cílem zajistit účinné provádění příslušných právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže,

- spolupráce bude rovněž zahrnovat posílený dialog o donucovacích opatřeních v oblasti hospodářské soutěže a dotací.

4.10 Transparentnost

Krátkodobé priority

- Dále posílit provádění závazků týkajících se transparentnosti při tvorbě obchodních politik,
- diskutovat o osvědčených postupech a svých zkušenostech v oblasti transparentní tvorby politik, sdílet informace a poskytovat příslušnou odbornou přípravu, mimo jiné o mechanismech komunikace a konzultacích se zúčastněnými stranami, jakož i pořádat semináře a další akce pro širší veřejnost, jejichž cílem je objasnit provádění dohody o přidružení a proces sbližování.

4.11 Obchod a udržitelný rozvoj

Krátkodobé priority

- Zavést vhodný systém prosazování a dohledu pro všechny pracovní normy a práva, a zejména pro vymýcení dětské práce, v souladu s mezinárodními a unijními zásadami a postupy,
- spolupracovat na provádění aktualizovaného vnitrostátně stanoveného příspěvku a na rozvoji dlouhodobé strategie nízkoemisního rozvoje v souladu s Pařížskou dohodou,
- dále posílit účinnost provádění systému CITES, zejména u druhů, s nimiž se s EU obchoduje ve velkém množství, jako je například *Galanthus spp.*,
- pokračovat ve zlepšování a výměně osvědčených postupů v rámci kapitoly týkajících se zapojení zúčastněných stran a dialogu s občanskou společností,

- pokračovat v dialogu o provádění závazků týkajících se obchodu a udržitelného rozvoje.

Střednědobé priority

- Pokračovat ve výměně informací o účinném provádění pracovních norem a o prosazování ochrany práce, včetně účinného dohledu a vymáhání,
- projednat provádění mnohostranných dohod o životním prostředí, jichž jsou obě strany smluvními stranami,
- spolupracovat na prosazování ambiciózního celosvětového rámce pro biologickou rozmanitost v rámci Úmluvy o biologické rozmanitosti.

5. *Hospodářská a odvětvová spolupráce*

Strany budou spolupracovat na posílení hospodářského rozvoje a hospodářské integrace, mimo jiné prohloubením odvětvové spolupráce, podporou rozvoje malých a středních podniků se zaměřením na dosažení udržitelného, ekologického, inkluzivního a digitálního hospodářského růstu. Strany budou spolupracovat při řešení socioekonomických důsledků pandemie COVID-19 a současně budovat krátkodobou a dlouhodobou odolnost. Strany budou spolupracovat s cílem zajistit důstojnou práci a spravedlivé pracovní podmínky pro všechny, posílit rovné příležitosti a přístup na trh práce, bojovat proti chudobě a sociálnímu vyloučení. Gruzie posílí sbližování právních předpisů s *acquis* EU v souladu se závazky vyplývajícími z dohody o přidružení. Posílí také vnitrostátní institucionální rámec s cílem zajistit nezávislé provádění, prosazování a sledování nových právních předpisů přijatých v každé příslušné oblasti. Gruzie bude EU pravidelně informovat o aktuálním stavu sbližování prostřednictvím specializovaných podvýborů a v případě potřeby a po vzájemné dohodě obou stran poskytne EU pomoc a odborné znalosti, aby Gruzii v tomto procesu pomohla.

5.1 *Hospodářský rozvoj a tržní příležitosti*

Střednědobé priority

- Spolupracovat s cílem podpořit Gruzii při budování plně fungujícího tržního hospodářství, v němž se bude klást důraz na dosažení udržitelného, ekologického a inkluzivního hospodářského růstu, a při postupném sblížování jejích politik s politikami EU podle hlavních zásad makroekonomické stability, zdravých veřejných financí, silného finančního sektoru a udržitelné platební bilance,
- monitorovat makroekonomický vývoj, projednávat hlavní politické otázky a sdílet informace o osvědčených postupech posilování pravidelného makroekonomického dialogu s cílem zlepšit kvalitu tvorby hospodářských politik,
- posílit nezávislost a regulační kapacitu Gruzínské národní banky a sdílet odborné znalosti EU o měnové a kurzové politice, mimo jiné o mezinárodní úloze eura, a to v zájmu dalšího rozvoje schopností Gruzie v těchto oblastech,
- dále zlepšovat udržitelnost a správu veřejných financí dalším zlepšováním daňových reforem,
- zlepšit účinnost státních podniků a dále snížit související fiskální rizika přijetím standardů správy a řízení společností,
- vypracovat udržitelný, komplexní a dobře nastavený systém sociálního zabezpečení, podporovat větší zapojení žen na trhu práce a podnikání ve prospěch hospodářského růstu.

5.2 Zemědělství a rozvoj venkova

Krátkodobé priority

- Zajistit provádění strategie pro zemědělství a rozvoj venkova na období 2021–2027 a příslušných akčních plánů,
- do roku 2021 přijmout a provést strategický dokument týkající se složky o bezpečnosti potravin v rámci strategie pro zemědělství a rozvoj venkova (ARDS) na období 2021–2027,
- provést institucionální reformu rozvoje venkova,
- podporovat rozvoj efektivních hodnotových řetězců a pomáhat malým a středním podnikům, aby zvýšily svou konkurenceschopnost ve vybraných odvětvích s vysokou exportní hodnotou. Posílit soudržnost mezi výběrem prioritních hodnotových řetězců a obchodními prioritami,
- zajistit příležitosti pro ženy v diverzifikovaných venkovských ekonomikách,
- zajistit poskytování veškerých veřejných služeb ve venkovských oblastech se zvláštním důrazem na nejvzdálenější venkovské oblasti, aby nikdo nezůstal opomenut.

Střednědobé priority

- Modernizovat instituce odpovědné za rozvoj zemědělství a venkova a zlepšit efektivitu jejich práce, a to i zapojením všech příslušných zainteresovaných zástupců odvětví do tohoto procesu. Dále posilovat mechanismus koordinace mezi vládou a organizacemi občanské společnosti,
- podporovat a usnadňovat zemědělství šetrné ke klimatu, energeticky účinné technologie a správnou zemědělskou praxi. Modernizovat a zlepšit produkci, zpracování a skladování zemědělských produktů s cílem zvýšit produktivitu, přidanou hodnotu a konkurenceschopnost gruzínského zemědělství,

- usnadnit postupné přijímání obchodních norem pro zemědělské produkty s cílem podpořit lepší bezpečnost potravin a pokračovat v provádění režimů jakosti, včetně ekologického zemědělství a produktů se zeměpisným označením,
- zlepšit konkurenceschopnost a udržitelnost zemědělské produkce, mimo jiné prosazováním úspor z rozsahu prostřednictvím tržně orientovaných zemědělských družstev a organizací producentů, rozvojem poradenských a školicích systémů v zájmu zvýšení produkce a vývozu, podporováním organické produkce a usnadněním přístupu k rentabilním úvěrovým a finančním zdrojům pro zemědělství,
- postupně směřovat k účinné zemědělské politice a politice rozvoje venkova podle osvědčených modelů EU a uplatňovat tyto politiky v praxi,
- zvyšovat zaměstnanost a zlepšovat životní podmínky ve venkovských oblastech lepším hospodařením s přírodními zdroji, kvalitnějšími službami a infrastrukturou a diverzifikací venkovské ekonomiky.

5.3 *Vnitřní finanční kontrola ve veřejné správě a externí audit*

Krátkodobé priority

- Dále rozvíjet systém vnitřní kontroly v rámci decentralizované manažerské odpovědnosti, včetně funkčně nezávislého interního auditu ve státních orgánech zajištěním harmonizace s všeobecně uznávanými mezinárodními normami, rámci a osvědčenými postupy EU.

Střednědobé priority

- Pokračovat ve zdokonalování systému vnitřní kontroly a interního auditu ve veřejném sektoru v souladu s hodnocením odchylek mezi stávající praxí a obecně uznávanými mezinárodními normami, rámci a osvědčenými postupy EU,

- zajišťovat další rozvoj funkce externího auditu účetního dvora (Státní kontrolní úřad Gruzie) v souladu s všeobecně uznávanými mezinárodními normami (INTOSAI).

5.4 Veřejné zdraví

Krátkodobé priority

- Dále provádět *acquis* EU v oblasti zdraví, jak je uvedeno v příslušných přílohách dohody o přidružení, zejména co se týče bezpečnosti krve, kontroly tabáku, kvality a bezpečnosti látek lidského původu (krev, tkáň, orgány a buňky), infekčních onemocnění připravenosti na pandemii rovněž v souladu s mezinárodními závazky Gruzie vyplývajícími z Rámcové úmluvy o kontrole tabáku a mezinárodních předpisů v oblasti zdraví,
- zlepšit krytí v rámci programu všeobecné zdravotní péče a snížit přímé platby pacientů. Posílit digitalizaci (elektronické zdravotnictví),
- zkvalitnit a zvýšit dostupnost primární zdravotní péče za účelem prevence nemocí a zlepšení kvality života,
- dokončit, přijmout a zahájit provádění národní zdravotní strategie a jejích akčních plánů,
- posilovat národní víceoborová opatření pro boj proti antimikrobiální rezistenci mimo jiné posílením dozoru, obezřetným užíváním antimikrobik a kontrolou infekcí ve zdravotnických zařízeních,
- v rámci sbližování s *acquis* EU v oblasti léčivých přípravků připravit provádění pokynů Mezinárodní rady pro harmonizaci technických požadavků týkajících se humánních léčivých přípravků. Gruzie by tak získala dobrý základ pro zajištění kvality, bezpečnosti a účinnosti léčivých přípravků (většinou pro dovoz nebo pro místní výrobu/spotřebu).

Střednědobé priority

- Zlepšit inkluzivnost zdravotnických a preventivních služeb, např. podporou zdravého životního stylu prostřednictvím zapojení organizací občanské společnosti a místních orgánů,
 - posílit tvorbu politik a kontrolu zdravotnických zařízení, jakož i práv pacientů a jejich vymahatelnosti,
- posílit zdravotnická zařízení – z nichž většina je provozována soukromými subjekty – a jejich odpovědnost zavedením kvalitativních ukazatelů, nákupů na základě hodnoty a dalších procesů pro řízení kvality, včetně uznávání akreditace zdravotnických zařízení mezinárodními akreditačními orgány.

5.5 Daňové otázky

Krátkodobé priority

- Zlepšit a zjednodušit daňové předpisy,
- podporovat řádnou správu v daňové oblasti, zlepšit mezinárodní spolupráci a uplatňovat zásady řádné správy v oblasti daní, včetně celosvětových standardů týkajících se transparentnosti a výměny informací, spravedlivého zdanění a minimálních standardů, jež mají působit proti erozi základu daně a přesouvání zisku,
- zlepšit kapacitu daňové správy, zejména přechodem na lépe zaměřený systém daňové kontroly a vracení DPH, jenž je založený na vyhodnocení rizika,
- posílit spolupráci s Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) při maření podvodů a boji proti podvodům a pašování výrobků podléhajících spotřební dani,
- přijmout opatření k harmonizaci politik při maření podvodů a boji proti podvodům a pašování výrobků podléhajících spotřební dani, mimo jiné v klíčových oblastech politiky,

- spolupracovat s Gruzii při přistoupení k Protokolu Světové zdravotnické organizace (WHO) o odstranění nezákonného obchodu s tabákovými výrobky a jeho úspěšném provádění,
- rozvíjet spolupráci s daňovými správami členských států EU výměnou nových zkušeností a trendů v oblasti daní, včetně prozkoumání možností zapojení daňové správy Gruzie do programu EU Fiscalis.

Střednědobé priority

- Postupně sladit vnitrostátní sazby spotřební daně z tabákových výrobků (do roku 2026) s daňovými úrovněmi EU,
- postupně sladit gruzínské právní předpisy se směrnicí Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny.

5.6 *Statistiky*

Krátkodobé priority

- Odstranit statistické nesrovnalosti v měření údajů o dvoustranném obchodu EU s Gruzii,
- zajistit roztřídění údajů podle pohlaví a jejich použití pro účely analýzy a podávání zpráv.

Střednědobé priority

- Zajistit sblížení s příslušným *acquis* EU,
- zavést evidenci obyvatel v Gruzii,
- vypracovávat regionální statistiky v souladu s klasifikací NUTS,
- zlepšit přístup k administrativním údajům a jejich využívání pro statistické účely,

- nadále zajišťovat, aby byly statistiky a údaje dostupné výzkumným pracovníkům, novinářům i široké veřejnosti,
- uvést metodiku podnikových statistik do souladu s normami EU a zaměřit sestavování podnikových statistik na budoucí požadavky na údaje, jak jsou uvedeny v rámcovém nařízení pro integraci podnikových statistik (FRIBS). V zájmu zkvalitnění procesu sbližování právních předpisů podporovat sdílení zkušeností zemí EU s prováděním rámcového nařízení FRIBS.

5.7 Spotřebitelská politika

- Pokračovat v postupném sbližování gruzínských právních předpisů s příslušnými právními předpisy EU a mezinárodními nástroji,
- posilovat ochranu spotřebitele v Gruzii, především prostřednictvím školení státních úředníků a dalších zástupců zájmů spotřebitelů ohledně sbližování s právními předpisy EU a jejich následného provádění.

5.8 Právo obchodních společností, účetnictví a auditů a správa a řízení společnosti

Krátkodobé priority

- Provádět gruzínský zákon o podnikatelích v souladu s požadavky přílohy dohody o přidružení.

Střednědobé priority

- Rozvíjet správní kapacitu příslušných státních institucí,
- dále na vnitrostátní úrovni zavádět příslušné mezinárodní auditorské standardy a prosazovat, aby je na vnitrostátní úrovni uplatňovali všichni statutární auditoři,

- sdílet včasné, relevantní a přesné informace o aktuálním stavu stávajících právních předpisů a jejich souladu s právem EU na základě formátu, na kterém se strany dohodly, s cílem provádět právo EU v souladu s dohodnutým harmonogramem.

5.9 Finanční služby

Krátkodobé priority

- Přijmout a provést zákon o povinném pojištění motorových vozidel,
- určit oblasti, v nichž by měla být zajištěna odborná příprava a budování kapacit,
- poskytovat včasné, relevantní a přesné informace o aktuálním stavu a vývoji stávajících právních předpisů v Gruzii.

Střednědobé priority

- Dále rozvíjet rámec regulace a dohledu, který bude v souladu s mezinárodně dohodnutými regulačními normami, včetně nového přístupu a nástrojů pro dohled,
- zlepšit správní kapacitu orgánů dohledu,
- podporovat diverzifikaci finančních trhů prostřednictvím rozvoje trhů s pojištěním, kapitálem, penzijním pojištěním a nebankovními finančními službami. Posílit infrastrukturu finančního trhu a podpořit finanční udržitelnost a inkluzivnost,
- podpořit úsilí Gruzie o splnění kritérií pro případné přistoupení k jednotné oblasti pro platby v eurech (SEPA).

5.10 Politika v oblasti průmyslu a podnikání a těžba

Krátkodobé priority

- Provést gruzínskou strategii pro malé a střední podniky a příslušné akční plány,

- vypracovat navazující strategii pro malé a střední podniky zahrnutou do rozpočtu, včetně rámce pro měření výkonnosti. Zajistit konzultace se soukromým sektorem. Pověřit agentury pro malé a střední podniky jasnými cíli (včetně klíčových ukazatelů výkonnosti) a zároveň zajistit jejich provozní nezávislost a kontinuitu.

Střednědobé priority

- V co největší míře provádět plán pro Gruzii a doporučení uvedená v posouzení v rámci iniciativy „Small Business Act“,
- propojit rozvoj malých a středních podniků s příležitostmi, které vzniknou v souvislosti s prohloubenou a komplexní zónou volného obchodu, mimo jiné prostřednictvím obchodních (podpůrných) sítí (jako je Enterprise Europe Network) a klastrů,
- posílit dialog veřejného a soukromého sektoru s cílem zlepšit zapojení podniků všech velikostí a jejich sdružení do přípravy regulačních opatření a včas je informovat o prováděcích opatřeních, aby se podniky – zejména malé a střední podniky – mohly novým opatřením přizpůsobit,
- rozvíjet příležitosti ke vstupu gruzínských začínajících podniků na trhy EU a Gruzie,
- zlepšit dosah a přístup malých a středních podniků k financování, rozvíjet nebankovní financování pro podnikatelské činnosti, např. rizikový kapitál, skupinové financování, sociální podniky,
- podporovat rovnost žen a mužů a začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do rozvoje malých a středních podniků v Gruzii podporou zvyšování podílu podnikatelek, zejména v malých a středních podnicích, jejich přístupu k financování atd.,
- podporovat podnikání mladých lidí a začleňovat mladé lidi do ekosystému pro podnikání a začínající podniky,

- zajistit lepší spolupráci mezi podniky prostřednictvím rozvoje a posílení podnikatelských klastrů se zaměřením na udržitelný, ekologický a inkluzivní hospodářský růst a s přihlédnutím k příležitostem, které nabízí přechod k oběhovému hospodářství,
- zvýšit produktivitu např. další digitalizací hospodářství a zaváděním inovativních postupů ve veřejném a soukromém sektoru; upřednostnit digitalizaci hodnotových řetězců strategického významu,
- prostřednictvím specializovaného podvýboru si vyměňovat informace o těžebním průmyslu a hutnictví s cílem lépe porozumět svým politikám, včetně provádění iniciativy EU v oblasti surovin, akčního plánu pro kritické suroviny, výzkumného programu Horizont 2020 a jeho následného programu Horizont Evropa a evropského inovačního partnerství v oblasti surovin.

5.11 Cestovní ruch

- Vyměňovat si mimo jiné prostřednictvím specializovaného podvýboru informace o rozvoji cestovního ruchu v Gruzii a EU, také o relevantních událostech a osvědčených postupech, a podporovat Gruzii při provádění její strategie na podporu cestovního ruchu.

5.12 Zaměstnanost, sociální politika a rovné příležitosti

Krátkodobé priority

- Pokračovat ve sbližování gruzínských právních předpisů s *acquis* EU v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, pracovního práva, rovnosti žen a mužů a zákazu diskriminace v souladu se lhůtami stanovenými v příslušné příloze dohody o přidružení,
- vytvořit a provádět právní rámec pro účinný systém prosazování a dohledu nad veškerými pracovněprávními předpisy a pracovními podmínkami v souladu s mezinárodními zásadami a zásadami EU a budovat kapacity sociálních partnerů, soudnictví a dalších příslušných zúčastněných stran, pokud jde o harmonizované právní předpisy,

- provádět „zákon o podpoře zaměstnanosti“ a zajistit účinné fungování nové státní agentury pro podporu zaměstnanosti (SESA), a zejména zajistit zdroje (rozpočet, zaměstnance),
- provést strategii pro trh práce na období 2020–23 a příslušné akční plány,
- dále posilovat kapacity ministerstva pro vnitřně vysídlené osoby z okupovaných území, práce, zdravotnictví a sociálních věcí a sociálních služeb,
- posílit aktivní podporu přechodu mladých lidí do práce zajištěním rovných příležitostí pro všechny mladé lidi, aby získali nezbytné dovednosti a praktické zkušenosti pro snadnější přechod ze vzdělávání na trh práce,
- zajistit, aby systém sociální ochrany podporoval aktivizaci (účast na trhu práce), a zajistit přiměřenost a udržitelnost sociální pomoci a důchodových systémů.

Střednědobé priority

- I nadále zajišťovat účinný systém inspekce práce v souladu s mezinárodními a unijními postupy, aby byly zajištěny správné a donucovací kapacity v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a pracovního práva, a posílit úlohu příslušných soudních orgánů a kapacity zúčastněných stran,
- pokračovat v posilování kapacit nové státní agentury pro podporu zaměstnanosti v souladu s postupy evropských veřejných služeb zaměstnanosti a zajistit dostupné a účinné služby zaměstnanosti,
- zavést pilotní přístupy na podporu přechodu mladých lidí do zaměstnání,
- sledovat provádění a výsledky strategie pro trh práce na období 2020–23,
- zachovat dobře fungující sociální dialog prostřednictvím účinného fungování tripartitní komise pro sociální partnerství a její regionální pobočky a budování kapacit sociálních partnerů,

- podporovat průřezová opatření s cílem zlepšit přístup osob ve zranitelném postavení k pracovním místům,
- rozvíjet zákoník sociálního zabezpečení zaměřený na zlepšení systému zaměstnanosti a sociálních dávek a zdravotní péče z širšího hlediska sociálního zabezpečení (zaměstnanost, sociální mobilita, zdravotní péče, sociální zabezpečení a sociální pomoc),
- ve spolupráci se sociálními partnery a mezinárodními organizacemi podniknout kroky k řešení problematiky „neformální zaměstnanosti“ / „nehlášené práce“.

5.13 Digitální ekonomika a společnost

Střednědobé priority

- Strany budou spolupracovat na další harmonizaci gruzínských právních předpisů se směrnicí EU o bezpečnosti sítí a informací a na zlepšení kybernetické odolnosti klíčových odvětví kritické infrastruktury a organizací veřejného sektoru na základě příslušných zkušeností, postupů a norem EU,
- sbližovat předpisy s *acquis* EU v oblasti elektronických komunikací, zejména dále posilovat nezávislost a správní kapacitu národního regulačního orgánu pro elektronické komunikace,
- provádět regionální dohodu o roamingu (očekává se, že bude podepsána počátkem roku 2022),
- provádět regionální dohodu o koordinaci spektra (očekává se, že bude podepsána počátkem roku 2022),
- provádět gruzínskou národní strategii rozvoje širokopásmového připojení a související akční plán s přihlédnutím k právním předpisům a osvědčeným postupům EU,
- podporovat Gruzii ohledně digitální konektivity v prostoru Černého moře,

- Strany budou spolupracovat na tom, aby Gruzie přijala právní rámce pro systémy elektronické identifikace a elektronické služby vytvářející důvěru v souladu s právními předpisy a osvědčenými postupy EU s cílem dosáhnout případné dohody o vzájemném uznávání služeb vytvářejících důvěru,
- posílit gruzínskou digitální ekonomiku v oblasti digitálních dovedností, digitálních inovací a ekosystémů začínajících podniků, kybernetické bezpečnosti a elektronických služeb pro občany a podniky a využívání údajů a služeb založených na vesmírných technologiích.

5.14 Politika rybolovu a námořní politika

Krátkodobé priority

- Podporovat integrovaný přístup k námořním záležitostem, zejména přispíváním k rozvoji meziodvětvových a regionálních iniciativ v námořní oblasti vytvořením koordinačního mechanismu a určením oblastí společného zájmu a dále aktivní spoluprací s pobřežními státy a zúčastněnými stranami v námořním odvětví v oblasti Černého moře v kontextu společného námořního programu pro oblast Černého moře,
- zlepšovat a prohlubovat spolupráci v zájmu lepšího sledování a kontroly rybolovných činností a obchodu s produkty rybolovu a jejich sledovatelnosti a kapacity příslušných orgánů s cílem účinně bojovat s nezákonným, nehlášeným a neregulovaným rybolovem,
- sledovat vývoj a opatření přijatá v rámci Generální komise pro rybolov ve Středoziemním moři (GFCM) a dokončit změnu jejího postavení na řádného člena GFCM,
- pokračovat v provádění správy rybolovu a akvakultury v souladu se strategií GFCM do roku 2030 s cílem dosáhnout udržitelnosti rybolovu v Černém moři a udržitelného rozvoje akvakultury,

- pokračovat v probíhajícím procesu přijímání právního rámce vztahujícího se na rybolov a rybolovné činnosti gruzínského zámořského loďstva a nástrojů pro provádění tohoto právního rámce s cílem účinně bojovat proti nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu.

Střednědobé priority

- Přijmout nezbytná opatření k dosažení udržitelného rybolovu v Černém moři, a to jak v dvoustranném, tak ve vícestranném rámci na základě ekosystémového přístupu k řízení rybolovu,
- posílit vědeckou a technickou spolupráci na regionální a dvoustranné úrovni, aby se zajistila kapacita pro sledování rybolovných činností, shromažďování údajů a průzkumy na moři s cílem zlepšit hodnocení stavu populací a vzájemného působení rybolovu s mořským prostředím,
- využívat možností technické pomoci pro sledování rybolovu a dalšího rozvoje kontroly a dohledu na podporu provozu střediska pro sledování rybolovu a elektronického monitorovacího systému pro rybářská plavidla,
- přijmout nezbytná opatření k zajištění řádného provádění právního rámce, který se bude vztahovat na rybolov a rybolovné činnosti gruzínského zámořského loďstva, včetně nástrojů pro sledování, kontrolu a dohled nad těmito činnostmi, s cílem účinně bojovat proti nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu,
- aktivně podporovat provádění společného námořního programu pro oblast Černého moře a identifikaci financovatelných projektů,
- zlepšit podmínky pro rozvoj drobného rybolovu a akvakultury, zlepšit shromažďování údajů, zlepšit přístup na místní trhy a k dodavatelskému řetězci, zlepšit normy bezpečnosti potravin pro drobný rybolov a produkty akvakultury a podporovat zakládání organizací producentů.

6. *Konektivita, energie, životní prostředí, opatření v oblasti klimatu a civilní ochrana*

Strany budou spolupracovat, aby podpořily provádění *acquis* EU ve všech druzích dopravy s cílem zlepšit fyzickou konektivitu, jakož i související normy a regulační a bezpečnostní aspekty. Strany budou spolupracovat, aby dosáhly environmentální odolnosti a odolnosti vůči změně klimatu tím, že budou – rovněž v rámci úsilí o oživení po pandemii COVID-19 – podporovat moderní, čisté a oběhové hospodářství účinně využívající zdroje, které povede k ekologizaci hospodářství a udržitelnějšímu využívání přírodních zdrojů. Ke snižování emisí dále přispěje prosazování a podpora energetické účinnosti a využívání energie z obnovitelných zdrojů. Dále posílena bude spolupráce v oblasti prevence katastrof, připravenosti a reakce na ně.

6.1 *Doprava*

Střednědobé priority

- Pokračujícím prováděním *acquis* EU v oblasti letectví s cílem plně využít výhod dohody o společném leteckém prostoru mezi EU a Gruzii,
- zvýšit bezpečnost všech druhů dopravy (letecké, silniční, námořní, železniční),
- podporovat Gruzii při zřizování komplexní databáze bezpečnosti silničního provozu, která by poskytovala nezbytné údaje o současné situaci v oblasti bezpečnosti silničního provozu (údaje o nehodách / vážných zraněních), aby mohla být přijata účinnější opatření související s politikou,
- vzhledem k významu bezpečnosti silničního provozu poskytnout Gruzii další podporu při harmonizaci jejích právních předpisů v oblasti bezpečnosti silničního provozu s *acquis* EU, včetně řízení bezpečnosti silničního provozu a budování kapacit,
- podporovat reformu železničního odvětví Gruzie, která by mohla zejména přispět k udržitelnější dopravě přesunem nákladní dopravy ze silnic na železnice,

- dále rozvíjet infrastrukturu, zejména prováděním projektů zahrnutých do orientačního akčního plánu investic do TEN-T na podporu dokončení rozšířené hlavní sítě TEN-T v Gruzii do roku 2030, zvážit další rozvoj propojující úlohy oblasti Černého moře, pokud jde o konektivitu,
- podporovat Gruzii při vypracovávání plánů udržitelné městské mobility a při činnostech zaměřených na zvyšování povědomí široké veřejnosti o alternativních možnostech městské mobility (v souvislosti s používáním automobilů) s cílem zvýšit dostupnost, bezpečnost, účinnost a udržitelnost veřejné městské dopravy.

6.2 Spolupráce v oblasti energetiky

Krátkodobé priority

- Zajistit plnění závazků jakožto smluvní strany Energetického společenství,
- provádět příslušné právní předpisy v oblasti elektřiny, energie z obnovitelných zdrojů, energetické účinnosti, ropy, zemního plynu, energetické statistiky, vyhledávání uhlovodíků a ustanovení o prostředí souvisejícím s energetikou, v souladu s podmínkami stanovenými v protokolu o přistoupení ke Smlouvě o Energetickém společenství a v dohodě o přidružení,
- dokončit a provádět institucionální rámec pro politiku energetické účinnosti,
- připravit národní plán země v oblasti energetiky a klimatu a zahájit jeho provádění.

Střednědobé priority

- Přijmout opatření k integraci gruzínského trhu s energií do trhu EU a posílit energetickou bezpečnost a sblížování právních předpisů Gruzie prostřednictvím provádění příslušných právních předpisů EU, včetně souvisejících sekundárních právních předpisů v souladu se závazky Energetického společenství,
- spolupracovat na zvýšení mezinárodní podpory ve prospěch rozvoje udržitelné energetiky, včetně podpory z mezinárodních klimatických fondů a jiných finančních nástrojů,

- posílit gruzínskou energetickou infrastrukturní síť a propojení, a zejména:
 - v případě elektřiny podporovat přeshraniční obchod a propojení se sousedními zeměmi a posílit gruzínskou přenosovou soustavu, dále posoudit proveditelnost projektu černomořského přenosového vedení, jakož i dalších projektů sloužících k zabezpečení dodávek a celkové energetické bezpečnosti v regionu,
 - v případě zemního plynu podporovat nepřetržitý řádný provoz hlavních plynovodů, včetně části jižního koridoru pro přepravu plynu, která se nachází na území Gruzie, jakož i podporovat a prosazovat jiné projekty tranzitních plynovodů a ropovodů regionálního významu, aby byla zajištěna přeprava zdrojů energie z oblasti Kaspického moře na západní trhy, usnadnit budování podzemních zásobníků plynu za účelem posílení energetické bezpečnosti Gruzie a uznat cíl EU dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality.

6.3 Životní prostředí

Krátkodobé priority

- Upevnit správu záležitostí týkajících se životního prostředí tím, že Gruzie provede právní předpisy o posuzování vlivů na životní prostředí, strategickém posuzování vlivů na životní prostředí, že přijme a provede právní předpisy o odpovědnosti za škody na životním prostředí, a zajistí, aby měla veřejnost přístup k informacím o životním prostředí a mohla se podílet na rozhodování, a to se zapojením všech zainteresovaných stran, jakož i zařazením problematiky životního prostředí do dalších oblastí politiky a lepším sdílením informací o životním prostředí v souladu se zásadami sdíleného informačního systému o životním prostředí (SEIS),
- pokračovat v provádění národní strategie pro nakládání s radioaktivním odpadem,
- zajistit udržitelné využívání vodních zdrojů přijetím a zahájením provádění zákona o řízení vodních zdrojů,

- provést nový lesní zákon a přijmout podpůrné právní předpisy, zřídit hospodářsky životaschopný orgán státní správy lesů, dokončit národní inventarizaci lesů a vést databázi,
- provádět třetí národní akční program Gruzie pro životní prostředí (2017–2021) podle jeho harmonogramu,
- vypracovat čtvrtý národní akční program Gruzie pro životní prostředí, včetně pětiletého programu pro vodní zdroje, který zahrnuje jak strategické přístupy, tak akční plán,
- provádět národní strategii pro nakládání s odpady a opatření stanovená v akčním plánu na období 2016–2020 a v následných plánech,
- zajistit řádné posouzení provozních nákladů zařízení pro nakládání s odpady a zavést řádný systém sazeb pro jejich krytí.

Střednědobé priority

- Využít hospodářský potenciál ekologického a oběhového hospodářství a vypracovat komplexní politiky zeleného růstu ve všech příslušných odvětvích, např. tím, že se zelená image Gruzie bude považovat za konkurenční výhodu, zásady oběhového hospodářství začlení do vnitrostátního systému nakládání s odpady atd.,
- pokračovat ve sbližování právních předpisů Gruzie s *acquis* EU a provést ustanovení směrnic a nařízení EU v souladu s příslušnými přílohami dohody o přidružení,
- přijmout a zavést opatření ke snížení znečištění vody a ovzduší a k ochraně biologické rozmanitosti, a to i v Černém moři,

- přijmout gruzínský zákon o biologické rozmanitosti a vypracovat podpůrné právní předpisy, mimo jiné s cílem poskytnout pevný právní základ pro zřízení a správu lokalit podle programu Smaragd, biosférické rezervace i pro národní červený seznam ohrožených druhů. Správa chráněných oblastí by měla být dále posílena a odpovídajícím způsobem financována z veřejného rozpočtu,
- pokračovat v rozvoji sítě pro monitorování kvality ovzduší v klíčových obcích a nejvíce znečištěných oblastech. Přijmout opatření pro prevenci a omezování znečištění v nejvíce znečištěných oblastech (plány kvality ovzduší). Přijmout a provést zákon o průmyslových emisích,
- zajistit řádné posouzení provozních nákladů vodohospodářských zařízení a vyvinout odpovídající hospodářské nástroje pro jejich krytí,
- vypracovat plán ratifikace a provádění mnohostranných environmentálních dohod, mimo jiné včetně Úmluvy EHK OSN o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer, protokolů k Úmluvě o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států (protokol o omezování acidifikace, eutrofizace a přízemního ozonu, protokolu o perzistentních organických znečišťujících látkách (POP) a protokolu o těžkých kovech) a Úmluvy EHK OSN o účincích průmyslových havárií přesahujících hranice států. Pokročit v přípravách, aby se Gruzie stala smluvní stranou úmluvy z Espoo a jejího Protokolu o strategickém posuzování vlivů na životní prostředí.

6.4 Změna klimatu

Krátkodobé priority

- Zajistit fungování Rady pro změnu klimatu za účelem koordinace politiky v oblasti změny klimatu v Gruzii,
- dokončit a přijmout dlouhodobou strategii Gruzie pro dosažení nízkých emisí skleníkových plynů v polovině století,
- vypracovat a přijmout národní adaptační plán,

- zahájit provádění vnitrostátně stanoveného příspěvku v souladu s Pařížskou dohodou o změně klimatu,
- zajistit, aby opatření na podporu oživení po pandemii COVID-19 zahrnovala úsilí o zelenější hospodářství a neohrožovala cíle v oblasti životního prostředí a klimatu.

Střednědobé priority

- Harmonizovat právní předpisy Gruzie s *acquis* EU a mezinárodními nástroji, jak je stanoveno v dohodě o přidružení, v souladu s příslušnými přílohami uvedené dohody,
- podporovat včasné plnění závazků Gruzie v oblasti klimatu v rámci Energetického společenství,
- začlenit opatření v oblasti změny klimatu do odvětvových politik a opatření a posílit kapacitu různých orgánů k provádění opatření v oblasti klimatu ve všech odvětvích,
- posílit rámec Gruzie pro transparentnost ohledně opatření v oblasti klimatu, zejména prostřednictvím solidního vnitrostátního systému pro monitorování politik v oblasti klimatu, opatření a emisí skleníkových plynů a podávání zpráv o nich v souladu se souborem pravidel z Katovic v rámci Pařížské dohody.

6.5 *Civilní ochrana*

Krátkodobé priority

- V návaznosti na správní ujednání podepsané v červenci 2018 prozkoumat způsoby, jak v rámci regionálního přístupu EU dále definovat nejvhodnější prvky spolupráce ve vztahu k rizikovému profilu a legislativnímu a organizačnímu rámci Gruzie.

Střednědobé priority

- Zajistit účinnou komunikaci na 24hodinovém základě, včetně sdílení včasných varování a informací o závažných mimořádných situacích s dopadem na EU a Gruzii, jakož i na třetí země, kde je některá ze stran zapojena do reakce na katastrofu,

- usnadnit si vhodným způsobem a s výhradou dostupnosti dostatečných zdrojů vzájemnou a regionální pomoc v případě závažných mimořádných událostí,
 - podpořit uplatňování pokynů EU pro podporu hostitelských států, podporovat účinnou interinstitucionální koordinaci a meziodvětvové vazby s cílem usnadnit mezinárodní pomoc při operacích reagujících na katastrofy, dále posilovat schopnosti přijímat a poskytovat mezinárodní pomoc,
 - zlepšit poznatkovou základnu o rizicích katastrof posílením spolupráce v oblasti dostupnosti a srovnatelnosti údajů,
 - podporovat integrované řízení rizika katastrof na základě posouzení široké škály rizik, v případě potřeby podporovat rozvoj a posilování systémů včasného varování na národní úrovni,
- ve spolupráci se Společným výzkumným střediskem Evropské komise usnadnit Gruzii využívání Evropského systému varování před povodněmi (EFAS) a Evropského systému informací o lesních požárech (EFFIS) v rámci programu Copernicus,
- zlepšit prevenci průmyslových havárií a technologických havárií vzniklých následkem přírodních katastrof a připravenost na tyto události,
 - posílit prevenci katastrof, připravenost a reakci na ně v souladu se sendajským rámcem pro snižování rizika katastrof a Zelenou dohodou pro Evropu prostřednictvím výměny osvědčených postupů, společných školení, cvičení, studijních návštěv, seminářů a setkání o zkušenostech získaných ze skutečných mimořádných situací nebo cvičení. Sdílet osvědčené postupy při začleňování scénářů změny klimatu do posuzování a plánování rizik.

7. *Mobilita a mezilidské kontakty*

EU a Gruzie budou rovněž věnovat pozornost účasti a vedení mladých lidí posílením jejich postavení. Strany budou dále spolupracovat na maximalizaci přínosů přidružení Gruzie k programům Horizont Evropa a Kreativní Evropa a dále podporovat její již aktivní účast v programech Erasmus+ a Evropský sbor solidarity, jakož i v dalších programech a iniciativách v oblasti dobrovolnictví, spolupráce a výměn.

Strany budou podporovat strategický přístup k odbornému vzdělávání a přípravě. Prioritou spolupráce mezi EU a Gruzii bude rovněž integrovaný územní rozvoj v Gruzii. Obě strany zajistí dobře informovanou diskusi s gruzínskými občany o příležitostech a důsledcích přidružení Gruzie k EU tím, že vypracují politiku v oblasti mládeže s cílem vytvořit udržitelný ekosystém pro rozvoj mládeže.

7.1 *Výzkum, technologický rozvoj a inovace*

Krátkodobé priority

- Přijmout a provádět novou strategii vzdělávání a vědy na období 2022–2032, do níž budou zapojeni tvůrci politik, akademická a výzkumná obec, podniky a vedoucí představitelé občanské společnosti,
- podporovat rozvoj a realizaci inovační politiky, včetně revize regulačního rámce a infrastruktury pro vývoj a inovace,
- zajistit lepší koordinaci a doplňkovost mezi klíčovými zúčastněnými stranami (ministerstvy a agenturami), zlepšit předávání znalostí (prostřednictvím zprostředkovatelské sítě a příznivého režimu práv duševního vlastnictví), podněcovat společnou tvorbu prostřednictvím středisek kompetencí, doladit režimy financování pro potřeby kooperativního výzkumu a inovací a zlepšit mobilitu lidských zdrojů mezi výzkumem a podniky,
- přidružit Gruzii k programu Horizont Evropa.

Střednědobé priority

- Maximalizovat přínosy přidružení Gruzie k programu Horizont Evropa s cílem přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti a hospodářského růstu země,
- podporovat účast v programu Euratomu pro výzkum a odbornou přípravu, který doplňuje program Horizont Evropa, a to zejména v oblasti jaderné bezpečnosti a ochrany před radiací, a to na základě konkurenčních výzev k předkládání návrhů,
- posilovat lidské, materiální a institucionální zdroje s cílem zlepšit výzkumné a inovační kapacity,
- vytvořit řádně fungující informační systém v oblasti výzkumu a inovací, který sníží rozptýlenost (zřízením středisek pro výzkum a inovace) a sladí priority v oblasti výzkumu a inovací tak, aby byly v souladu s hospodářskými prioritami,
- zavést odpovídající základní financování na podporu veřejných výzkumných organizací a vytvoření rovných podmínek mezi nimi,
- vytvořit příznivé podmínky, které povzbuzují a motivují společnosti k investicím do výzkumu a inovací,
- provádět strategický program výzkumu a inovací v oblasti Černého moře, což je část regionálního programu černomořské synergie.

7.2 Vzdělávání, odborná příprava a mládež

Střednědobé priority

- Zajistit právo na kvalitní vzdělání pro všechny, včetně osob ze znevýhodněného prostředí, přijmout další opatření na podporu inkluzivního vzdělávání a odborné přípravy,

- podporovat strategický přístup k odbornému vzdělávání a přípravě s cílem dosáhnout většího souladu systému odborného vzdělávání a přípravy v Gruzii s modernizací těchto struktur v EU, jak o to usiluje kodaňský proces pomocí svých nástrojů, a v souladu se zásadou rovných příležitostí,
- podporovat aktivní zapojení soukromého sektoru do odborného vzdělávání a přípravy s cílem zvýšit jeho význam a účinnost a v konečném důsledku dosáhnout lepšího přístupu soukromého sektoru ke kvalifikované pracovní síle,
- dále zvyšovat kvalitu vzdělávání, rovný přístup a udržitelnost (včetně účinného financování pro všechny úrovně vzdělávání) a stimulovat neformální vzdělávání a celoživotní učení,
- podporovat aktivní účast Gruzie v programech Erasmus+ a Evropský sbor solidarity,
- provádět společnou práci a výměny s cílem podpořit gruzínské reformy systému vzdělávání a odborné přípravy a další integraci do Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání, zvýšit kvalitu poskytování vzdělávání, modernizovat výukové a vzdělávací postupy a podpořit rozvoj dovedností pro větší zaměstnatelnost a občanskou angažovanost absolventů,

dále posílit společné úsilí o zajištění účinného plnohodnotného provádění Evropské školy Východního partnerství v Gruzii,

posílit strategický přístup k politice v oblasti mládeže prostřednictvím gruzínského ministerstva kultury, mládeže a sportu a posílení výměn a spolupráce v oblasti neformálního vzdělávání mladých lidí a pracovníků s mládeží, mimo jiné prostřednictvím složky programu Erasmus+ týkající se mládeže, s cílem vytvořit udržitelný ekosystém pro rozvoj mládeže,

- podporovat strategický přístup k práci s mládeží s cílem účinněji řešit výzvy, jimž mladí lidé čelí, a podporovat rozvoj klíčových kompetencí a využití potenciálu mladých lidí.

7.3 *Spolupráce v oblasti kultury*

- Podporovat provádění Úmluvy UNESCO o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů z roku 2005,
- spolupracovat na rozvoji inkluzivní kulturní politiky v Gruzii, na zachování a zhodnocování kulturního a přírodního dědictví a ve vztahu ke kulturnímu a kreativnímu odvětví s cílem podpořit socioekonomický rozvoj, inkluzi a účast občanů,
- podporovat zapojení kulturních a audiovizuálních subjektů z Gruzie do kulturních a audiovizuálních programů spolupráce, zejména programu Kreativní Evropa,
- podporovat mezikulturní dialog a rozvoj demokratické kultury prostřednictvím práce s mládeží,
- podporovat mobilitu umělců,
- spolupracovat na rozvoji politiky v oblasti sportu v Gruzii prostřednictvím výměny osvědčených postupů. Podporovat účast gruzínských sportovních aktérů na sportovních akcích programu Erasmus, jakož i dalších iniciativ, jako je Evropský týden sportu a cena #BeActive,
- vyměňovat si osvědčené postupy v oblasti boje proti hrozbám pro sport, jako je násilí ve sportu, všechny druhy diskriminace, manipulace se sportovními soutěžemi a doping,
- podporovat prosazování rovnosti žen a mužů ve sportu, rozvoj sportovní etiky, jakož i zásady sociálního začleňování a řádné správy.

7.4 Spolupráce v audiovizuální a mediální oblasti

Střednědobé priority

- Pracovat na upevnění nezávislosti a profesionality médií v souladu s příslušnými evropskými normami a sblížení právních předpisů týkajících se audiovizuální s *acquis* EU, jak předpokládá dohoda o přidružení, mimo jiné výměnou názorů o audiovizuální politice, příslušných mezinárodních normách, včetně spolupráce v boji proti podněcování k nenávisti, rasismu a xenofobii,
- prostřednictvím pravidelného dialogu si vyměňovat osvědčené postupy, pokud jde o svobodu sdělovacích prostředků a jejich pluralitu, dekriminizaci pomluvy, ochranu novinářských zdrojů a aspekty kulturní rozmanitosti sdělovacích prostředků, posilovat kapacity a upevňovat nezávislost regulačních orgánů / subjektů působících v oblasti sdělovacích prostředků.

7.5 Regionální rozvoj a spolupráce na regionální úrovni

Krátkodobé priority

- Úspěšně dokončit provádění programu regionálního rozvoje Gruzie na období 2018–2021, mimo jiné zavedením účinných mechanismů interinstitucionální koordinace a partnerství mezi celostátními orgány a orgány na nižší úrovni,
- úspěšně provádět pilotní program integrovaného regionálního rozvoje na období 2020–2022 (PIRDP) zaměřený na „prioritní regiony“ EU, včetně potenciálních investic v oblastech, jako jsou inovace a malé a střední podniky, s cílem vytvořit nová střediska v Gruzii,
- pokročit v práci na regionálním úkolu inteligentní specializace, mimo jiné prostřednictvím odborné přípravy a budování kapacit zúčastněných stran,
- určit další kroky pro budoucí postupné zavádění metodiky a klasifikace NUTS EU v Gruzii,

- aktivně se podílet na rozvoji programu Interreg NEXT pro oblast Černého moře na období 2021–2027 s cílem řešit rizika změny klimatu, katastrof způsobených člověkem a přírodních katastrof, jakož i posílit spolupráci při ochraně přírodního dědictví a biologické rozmanitosti, posílit kapacity nezbytných řídicích a kontrolních struktur.

Střednědobé priority

- Dále podporovat orgány při posilování partnerství mezi celostátními a nižšími správními orgány, v úsilí o budování kapacit a dalších nástrojů regionálního rozvoje a zároveň účinně provádět program PIRDP na období 2020–2022 a jeho následný program (následné programy), jakož i strategii decentralizace Gruzie na období 2020–2025,
- prosazovat integrovaná mnohostranná opatření ve prospěch územního rozvoje Gruzie, jako například v oblasti územního plánování, vodohospodářství a nakládání s odpady, silnic, elektřiny a další základní infrastruktury, diverzifikace venkovského hospodářství, cestovního ruchu a rozvoje podnikání, vzdělávací infrastruktury a zařízení, projektů typu „brownfield“, energetické účinnosti, sociální aktivace a zapojení,
- zlepšit institucionální uspořádání a vybudovat odpovídající kapacitu na vnitrostátní/regionální/místní úrovni pro účast na programu Interreg NEXT pro oblast Černého moře na období 2021–2027,
- vytvořit a uvést do praxe inteligentní specializaci jako základ pro rozhodování o investicích do výzkumu a inovací s cílem zvýšit inovační potenciál regionů a celé země,
- vybírat prioritní oblasti pro hospodářskou transformaci na základě konkurenčních výhod a inkluzivního dialogu mezi místními orgány, akademickou obcí, podniky a občanskou společností,
- podporovat postupné uplatňování metodiky a klasifikace NUTS EU v gruzínském vnitrostátním statistickém systému.

7.6 Účast na práci agentur a na programech EU

Střednědobé priority

- Přezkoumat provádění protokolu o účasti v programech EU na základě stávající účasti Gruzie na konkrétních programech EU.

7.7 Veřejné informační činnosti a zviditelnění

- Zajistit fundované diskuse, a to i s širší veřejností a gruzínskými občany, o příležitostech a důsledcích sbližování Gruzie s EU, včetně programu přidružení a konkrétně prohloubené a komplexní zóny volného obchodu,
- posílit komunikační schopnosti s cílem zvýšit viditelnost EU, prosazovat sdílené hodnoty a vysvětlit pozitivní dopady politického přidružení a hospodářské integrace s EU,
- zajistit odpovídající zviditelnění všech projektů a programů EU a jejich dopadu v souladu s článkem 2.6 priorit Východního partnerství po roce 2020 a platnými zastřešujícími pravidly a pokyny pro komunikaci a zviditelnění EU.